

Gemeente
Drechterland

Begroting 2025

4 november 2024

Inhoudsopgave

Algemeen

Samenvatting.....	3
Kerngegevens.....	7
Leeswijzer.....	9

Programmaverantwoording

Programma Bestuur en dienstverlening	10
Programma Ruimte.....	19
Programma Samenleving.....	32

Paragrafen

Lokale heffingen	42
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	49
Onderhoud kapitaalgoederen.....	56
Financiering	59
Bedrijfsvoering	64
Verbonden partijen	66
Grondbeleid	81
Wet Open Overheid (WOO).....	84
Subsidies	85

Financiën

Overzicht van baten en lasten.....	87
Geprognosticeerde balans	95

Samenvatting

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2025 en de meerjarenbegroting voor 2026 tot en met 2028. Bij de kadernota heeft het college toegezegd dat er een sluitende begroting voor 2025 zou komen en met deze begroting kunnen wij deze toezegging ook waarmaken met een positief saldo van €477.000 voor 2025. Na verwerking van de incidentele baten en lasten is ook het structurele en reële resultaat positief met €700.000.

Voor de jaren 2026 en verder is de begroting nog negatief, maar in eerdere communicaties hebben wij u laten weten wat het proces zal zijn om de ombuigingen voor deze jaren te realiseren.

De Provincie (toezichthouder) verplicht de gemeenten om de meicirculaire te verwerken in de begroting. Het college heeft er in dit geval voor gekozen om ook de septembercirculaire te verwerken in de resultaten.

In hoofdlijnen is het positieve resultaat voor 2025 het gevolg van de volgende voor- en nadelen:

De voordelen in de begroting 2025 boven de 100.000 euro zijn:

- Algemene uitkering septembercirculaire: een positieve bijstelling van de hoeveelheidverschillen, een positief BCF plafond (BTW Compensatie Fonds), de negatief WOZ waarde, en een positieve decentralisatie van een aantal uitkeringen (bibliotheek en participatie).
- Rente voordeel: we hadden begroot om rente te gaan betalen, maar het blijkt dat we voorlopig voldoende liquide middelen hebben. We hebben deze rente last daarom nu niet.
- Leges reisdocumenten: de ontvangsten en afdrachten zijn bijgesteld naar een meer realistische prognose
- Ook voor cliëntgebonden kosten WMO zijn nieuwe prognoses gemaakt waaruit blijkt dat de budgetten naar beneden kunnen worden bijgesteld.
- De voorwaarden van de SPUK LAI (Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie) zijn aangepast waardoor we hiervoor extra kosten kunnen declareren.

Hier staan ook een aantal nadelen tegenover:

- Algemene uitkering septembercirculaire: Voor participatie en de openbare bibliotheken hebben we een bedrag ontvangen. Echter hiertegenover staan ook uitgaven geboekt in de begroting 2025 (en 2026).
- De bijdrage SED is bijgesteld naar de recente begroting 2025 van de SED.
- Er zijn nieuwe prognoses gemaakt voor de Cliëntgebonden kosten Jeugd. Vanwege het inlopen van achterstanden, toename van het aantal jeugdigen en stijging gemiddelde zorgkosten moet het budget naar boven worden bijgesteld.

Het totaaleffect van de mutaties ten opzichte van de Kadernota maakt dus dat wij een sluitende en positieve begroting kunnen presenteren voor 2025.

Zonder ingrijpende maatregelen stevenen veel gemeenten af op forse tekorten vanaf 2026. De stijgende kosten en de bezuiniging op het gemeentefonds zorgen ook in Drechterland voor negatieve resultaten vanaf 2026. Het nieuwe kabinet is de gemeenten nog amper tegemoet gekomen en er blijft een disbalans tussen de taken en middelen.

Zoals in het procesvoorstel ombuigingen aangegeven is, gaan wij binnenkort graag met u in gesprek over de aanpak om te komen tot een evenwichtige begroting voor de jaren 2026 en verder. Wij hechten er veel belang aan om dit samen met de raad te doen omdat mogelijk snijden in taken, voorzieningen of verhogen van belastingen, grote impact kan hebben op onze inwoners. Hiervoor worden drie raadsbijeenkomst georganiseerd waarbij de medewerking van de raad essentieel is voor het verdere proces en de goede afronding.

Resultaat programmabegroting 2025-2028

Er is sprake van een sluitende begroting voor 2025. De jaren 2026, 2027 en 2028 zijn niet sluitend.

In € 1.000				
	2025	2026	2027	2028
Resultaat	477	-1.162	-1.478	-2.217
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel

Structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting

Er is sprake van een structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting voor 2025. De jaren 2026 tot en met 2028 zijn structureel en reëel niet in evenwicht.

Van een structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting is sprake als de structurele lasten ten minste gedekt worden door structurele baten. Een structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting is een van de uitgangspunten om onder repressief toezicht te vallen. Repressief toezicht betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en de begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Voor dit repressieve toezicht geldt verder dat in het geval dat het structurele en reële evenwicht in de begroting 2026 ontbreekt, dit evenwicht evenwel uiterlijk in het vierde jaar aanwezig is (2029).

De incidentele baten en lasten bestaan grotendeels uit de winstnemingen in de grondexploitatie en de storting daarvan in de Algemene reserve. Een nadere toelichting vindt u in de begroting 2025 in het overzicht van incidentele baten en lasten.

In € 1.000				
	2025	2026	2027	2028
Resultaat	477	-1.162	-1.478	-2.217
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel
Incidentele lasten - materieel	3.848	146	1.034	711
Incidentele baten - materieel	-3.625	-187	-1.121	-790
Resultaat Structureel en Reëel	700	-1.203	-1.565	-2.295
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel

Het financiële beeld

De vermogenspositie van de gemeente bestaat uit vreemd vermogen (leningen en voorzieningen) en eigen vermogen (reserves). Onderstaande tabel laat het verloop van de reserves en voorzieningen zien per 31-12. Er is een afname van het eigen vermogen (reserves) te zien. Dit wordt veroorzaakt doordat er meerjarig onttrekkingen plaatsvinden vanuit de reserve afschrijvingslasten voor onder andere de afschrijvingslasten van het gemeentehuis en de Westfrisiaweg. Daarnaast is voor de jaren 2026 en verder rekening gehouden met de begrotingstekorten zoals die nu gepresenteerd zijn.

Er is sprake van een daling van het vreemd vermogen (voorzieningen). Dit wordt met name veroorzaakt door de geraamde onttrekkingen aan de voorziening riolering de komende jaren.

In € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
Reserves					
Algemene reserve	11.487	10.212	10.849	10.034	8.623
Bestemmingsreserves	22.837	21.044	20.060	19.079	18.121
(Begroot) resultaat	-1.275	477	-1.162	-1.478	-2.217
Totaal reserves	33.049	31.733	29.747	27.635	24.527
Voorzieningen	5.229	4.822	4.838	4.177	3.818
Totaal	38.066	36.555	34.585	31.812	28.345

Resultaatverloop Begroting 2025 ná Kadernota 2024-2028

Onderstaande mutaties hebben geleid tot het begrotingsresultaat 2025-2028. De mutaties van de domeinen zijn toegelicht bij de Programma's onderdeel "Wat mag het kosten".

De mutaties zijn in onderstaande overzicht gesaldeerd.

Resultaatverloop in € 1.000	2025	2026	2027	2028	V/N
Resultaat na Kadernota 2024-2028	-580	-1.901	-2.181	-2.824	
Algemeen:					
- Indexatie prijs en loonontwikkelingen	21	30	30	30	V
- Indexatie subsidie	-23	-23	-23	-23	N
- Bijdrage GR	10	-85	-177	-178	V
- Bijdrage SED	-124	-124	-124	-124	N
- Rente	399	233	113	22	V
- Afschrijvingen	67	-33	-3	-1	V
- Algemene uitkering - BCF plafond	395	395	395	395	V
- Algemene uitkering - Septembercirculaire	434	1.012	1.034	980	V
Domein Bedrijfsvoering					
- Leges reisdocumenten	109	109	109	109	V
- Toeristenbelasting	60	60	60	60	V
- WOZ taxatie	-30	-30	-30	-30	N
- Elektra gemeentehuis	-22	-22	-22	-22	N
- Vrijval SED budgetten KN2024	61	36	36	36	V
Domein Samenleving					
- Doorschuiven kapitaallast MFA Schellinkhout	-23	0	0	0	N
- Verhoging kapitaallast MFA Schellinkhout	0	0	-34	-34	N
- Participatie	-172	-184	-154	-104	N
- Herinvoering eigen bijdrage HH WMO	81	0	0	0	V
- Vervallen taakstelling Jeugd	0	-418	-418	-418	N
- Triageteam	-29	0	0	0	N
- Cliëntgebonden kosten Jeugd	-387	0	0	0	N
- Cliëntgebonden kosten WMO	305	0	0	0	V
- Alleenverdienersproblematiek	-12	-12	-12	-12	N
- Bibliotheken	-100	-100	0	0	N
Domein Ruimte					
- Grondexploitatie	40	57	87	83	V
- Riolering	-47	-54	-54	-54	N
- Afvalinzameling	-70	-70	-70	-70	N
- SPUK LAI Isolatieaanpak	175	0	0	0	V
- Leges kabels en leidingen	42	0	0	0	V
- Herstel bruggen vanuit overdracht HHNK	-63	0	0	0	N
Overige mutaties	-39	-39	-41	-39	N
Totaal effect mutaties	1.057	739	703	607	V
Resultaat Begroting 2025-2028	477	-1.162	-1.478	-2.217	

Infographic

Gemeente
Drechterland
Begroting 2025

INKOMSTEN = € 58.059

Bedragen = x € 1000

Rijksbijdragen
algemene en
specifieke uitkeringen
€ 38.659

Lokale inkomsten

- onroerendezaakbelasting € 4.173
- afvalstoffenheffing € 3.367
- riolrecht € 1.631

Overige inkomsten

- o.a. huur, rente en leges € 8.433
- onttrekking reserves € 1.796

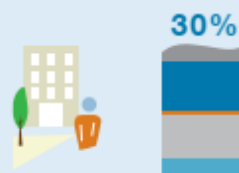
UITGAVEN = € 57.582

Bedragen = x € 1000

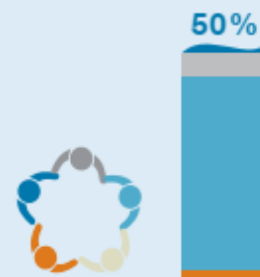
Bestuur en dienstverlening

- bestuur en ondersteuning 1.922
- dienstverlening 640
- algemene dekkingsmiddelen 617
- overhead 8.184

Ruimte

- veiligheid 2.391
- beheer openbare ruimte 6.324
- economie 466
- duurzaamheid en milieu 5.682
- ruimtelijke ontwikkeling 2.581

Samenleving

- onderwijs 1.306
- sport, cultuur en recreatie 2.790
- sociaal domein 23.438
- volksgezondheid 1.238
- toevoeging reserves 3

Voordelig resultaat: € 477 (Bedragen = x 1000)

Kerngegevens

Kerngegevens gemeente Drechterland	2025		2024	
Sociale structuur				
<u>Aantal inwoners</u>				
- 0 tot en met 4 jaar	996		1.022	
- 5 tot en met 14 jaar	2.882		2.176	
- 15 tot en met 44 jaar	6.132		6.854	
- 45 tot en met 64 jaar	5.712		5.771	
- 65 en ouder	4.769		4.641	
		20.491		20.464
<u>Aantal leerlingen</u>				
- Basisonderwijs	1.619		1.493	
- Speciaal onderwijs	0		22	
		1.619		1.515
Fysieke structuur (bron: Algemene Uitkering)				
<u>Oppervlakte gemeente (in hectares)</u>				
- Land	5.886		5.886	
- Binnenwater	67		67	
- Buitenwater	2.105		2.105	
		8.058		8.058
<u>Aantal woonruimten</u>				
- Woningen	8.958		8.602	
- Logiesfunctie	231		215	
		9.189		8.817
Financiële structuur (in €)				
		Per inwoner		per inwoner
Vaste schuld	19.625.000	958	11.225.000	549
- Lasten	-57.579.000	-2.810	-52.715.000	-2.576
- Baten	56.263.000	2.746	52.362.000	2.559
Saldo vóór mutaties reserves	-1.316.000	-64	-353.000	-17
- Mutatie reserves	1.793.000	88	923.000	45
Resultaat	477.000	23	570.000	28
- Opbrengsten belastingen	4.319.000	211	4.166.000	204
- Opbrengsten heffingen	5.970.000	291	5.883.000	287
- Algemene uitkering gemeentefonds	38.658.000	1.887	36.017.000	1.760

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit diverse onderdelen. In deze leeswijzer geven wij een korte uitleg.

De begroting bestaat uit twee delen: een beleidsbegroting en een financiële begroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft deze tweedeling voor.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

- Programmaplan

Er zijn drie programma's. Per programma wordt weergegeven: wat willen we bereiken, wat gaan we er voor doen, met wie werken we samen en wat mag het kosten?

Tevens bevat elk programma een financiële analyse van de verschillen ten opzichte van de vorige begroting. De richtlijn is om de verschillen vanaf € 20.000 toe te lichten.

- Paragrafen

Na de programma's zijn de verschillende paragrafen opgenomen. De opgenomen paragrafen zijn op grond van het BBV verplicht. Daarnaast hebben wij ervoor gekozen een paragraaf Subsidies op te nemen.

Verplichte indicatoren

Gemeenten hebben een verplichte uniforme basisset beleidsindicatoren opgenomen. In deze begroting zijn de laatst bekende cijfers opgenomen. De verplichte indicatoren bevatten geen streefcijfers.

Een vergelijk met Nederland of andere gemeenten of afgelopen jaren kunt u zien op: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>

Financiële begroting

Deze begroting bevat specifieke overzichten en toelichtingen op de exploitatie en balansposten, een uiteenzetting van de financiële positie met een toelichting en het wordt afgesloten met een overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld.

Bedragen x € 1.000

De bedragen in de tabellen in deze begroting zijn, tenzij anders vermeld, maal € 1.000.

Programma Bestuur en dienstverlening

Inleiding

De begroting voor 2025 ligt klaar. Deze is gebaseerd op het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan een toekomstbestendig Drechterland'. In dit document staan de belangrijkste doelen waaraan we de komende bestuursperiode werken.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder staan de belangrijkste doelen in kaders beschreven. In elk kader staat het doel, wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen in 2025. De basis van deze doelen en activiteiten is te vinden in de CUP (college- uitvoeringsprogramma):

Bestuur en ondersteuning	
Doel	In Drechterland hebben we een open bestuurscultuur.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Zichtbare en makkelijke aanspreekbare bestuurders. • Besluiten zijn openbaar. • De gemeente verbetert de communicatie en verslaglegging voor inwoners en ondernemers.
Wat gaan we ervoor doen?	<p>We zijn zichtbaar en aanspreekbaar door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We maken besluitvorming altijd openbaar, behalve in wettelijk vastgestelde uitzonderingsgevallen. • De externe bezwarencommissie komt terug om bezwaren en klachten af te handelen. • De griffie verzorgt een makkelijk en goed ingericht raadsinformatiesysteem dat voor de raadsleden goed toegankelijk is.

Bestuur en ondersteuning (inwonersparticipatie)	
Doel	De gemeente Drechterland is van en voor de inwoners. Daarom praten inwoners mee over belangrijke besluiten.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners die actief meedoen, zodat: <ul style="list-style-type: none"> ○ er draagvlak is voor besluiten; ○ we de beschikbare maatschappelijke kracht gebruiken; ○ we oplossingen vinden voor problemen die men voelt.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf de start denken inwoners mee bij het maken van beleid en het uitvoeren van projecten. Hierbij is het Manifest Burgerparticipatie een hulpmiddel. • We stimuleren en ondersteunen initiatieven van inwoners. Hierbij is het Manifest Burgerparticipatie een hulpmiddel. • We brengen jongeren en politiek samen door samenwerking met de jongerenadviesraad (JAR SED). • We betrekken inwoners ondermeer door een cursus 'politiek actief', organisatie van 'gast van de raad' en raad van 8 met basisschoolleerlingen uit alle kernen.

Publiekszaken (Dienstverlening)	
Doel	Als professionele organisatie letten we goed op de wensen en vragen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Wij leveren goede, duidelijke en klantvriendelijke hulp aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. • Inwoners en ondernemers kunnen rekenen op klantvriendelijke en bereikbare medewerkers. • We voorkomen oplopende wachttijden als gevolg van de 'paspoortenpiek'.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan door met het uitvoeringsplan 'Focus op Dienstverlening'. • Als het kan maken we in de besluitvorming beleid passend aan elkaar (beleidsharmonisatie). • Tijdens drukke periodes vergroten we tijdelijk onze capaciteit. Ook spreiden we de aanvragen door te werken met een zomer- en een (goedkoper) wintertarief.

Publiekszaken (Dienstverlening)	
Doel	We geven onze inwoners goede en klantvriendelijke hulp.
Wat willen we bereiken?	Aanvragen voor gehandicaptenparkeerkaarten handelen we voortaan binnen de wettelijke termijn af.
Wat gaan we ervoor doen?	We vergroten onze capaciteit voor de afhandeling van de aanvragen gehandicaptenparkeerplaatsen.

Regionale samenwerking	
Doel	Regionale samenwerking is goed en belangrijk. Het versterkt onze bestuurskracht.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We versterken actief de regionale samenwerking. • De regio ziet ons als een actieve en betrouwbare partner. • We realiseren onze eigen doelen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn ambtelijk en bestuurlijk actief in (boven)regionale netwerken. • Waar nodig zetten we ons bestuurlijk en/of ambtelijk in voor regionale projecten.

Algemene dekkingsmiddelen	
Doel	In Drechterland maken we goede keuzes hoe we het beschikbare budget inzetten.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen voor een evenwichtige begroting. • We willen een gezonde algemene reserve. • We verbeteren onze reserve sociaal domein om eventuele tegenvallers op te vangen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We maken keuzes in onze ambities (in overleg met de raad), met het oog op de financiële haalbaarheid. • Per kwartaal leveren we rapportages op om te kunnen sturen

Overhead en overige lasten	
Doel	De gemeente Drechterland is professioneel. We staan klaar om de vragen van deze tijd aan te pakken.
Wat willen we bereiken?	We zijn een professionele SED-organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We investeren in de verdere ontwikkeling van de SED-organisatie. Een afsplitsing of fusie nemen we in deze raadsperiode niet mee. • We bekijken of we sommige gemeentelijke taken dichterbij de gemeente Drechterland kunnen uitvoeren. • Wij vinden het verstandig om een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen op de verdere ontwikkeling van de SED-organisatie.

Archief	
Doel	We voeren de archiefwet uit.
Wat willen we bereiken?	We houden ons aan de bewaartermijn voor e-mailarchivering volgens de archiefwet.
Wat gaan we ervoor doen?	Samen met het West-Fries Archief en De Som onderzoeken we de opslagmogelijkheden in het e-depot.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In onderstaand overzicht staan de inkomsten zonder bestedingsdoel die samenhangen met:

- lokale heffingen (OZB), bestedingen niet gebonden;
- algemene uitkering;
- dividenden;
- nutsbedrijven;
- financiering

Hieronder staan de bedragen begroot voor 2025. Een aantal dekkingsmiddelen (lokale heffingen en grondexploitatie) krijgen een uitgebreidere toelichting in het hiernaar genoemde hoofdstuk.

Algemene dekkingsmiddelen

	<u>Begroting 2025</u>
Lokale heffingen	10.289
Algemene Uitkeringen	38.659
Dividenden en rente op obligaties	166
Grondexploitatie	0
Saldo Financieringsfunctie	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	49.114

Algemene uitkering gemeentefonds

In het financiële overzicht hieronder staan de totale bedragen die we ontvangen uit het gemeentefonds. En het verschil van deze bedragen die we hadden verwacht bij de Kadernota 2024-2028.

Algemene uitkering 2025-2028

* € 1.000

	2025	2026	2027	2028
Meicirculaire 2024 - verwerkt in KN2024	37.754	36.476	37.554	38.653
Septemercirculaire 2024 - verwerkt in B2025	38.659	37.959	39.060	40.105
Vershil raming AU september- t.o.v. meicirculaire	905 voordelig	1.483 voordelig	1.506 voordelig	1.452 voordelig
<u>Nadere toelichting verschil</u>				
- Accres volume	0	27	0	-81
- Hoeveelheidsverschillen	514	545	640	637
- Taakmutatie: Digitaal stelsel Omgevingswet	-16	-19	-22	-26
- Taakmutatie: Besparingsverlies jeugd	0	448	475	488
- Taakmutatie: Indexatie WMO demografie	0	70	141	214
- Wet betaalbare huur	25	21	12	9
- Openbare bibliotheken	100	100	0	0
- WOZ-waarden mutaties	-259	-259	-259	-259
- Participatie	142	154	123	73
- Ruimte BCF plafond	395	395	395	395
Overige verschillen	4	1	1	2
Netto effect t.o.v. meicirculaire 2024	905 voordelig	1.483 voordelig	1.506 voordelig	1.452 voordelig

Drie keer per jaar wordt de algemene uitkering door het Rijk aangepast. Dit wordt gedaan door middel van circulaire. Het Rijk heeft de septemercirculaire 2024 uitgegeven. In de Kadernota 2024-2028 is nog uitgegaan van de meicirculaire 2024. De algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 is gebaseerd op de septemercirculaire 2024. De wijzigingen ten opzichte van de meicirculaire zijn:

Accres volume en hoeveelheidsverschillen

Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgt. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De hoeveelheidsaantallen zijn geactualiseerd en dit levert meerjarig een positief saldo op.

Taakmutaties

Er zijn verschillende taakmutaties opgenomen in de septembercircularis:

- Digitaal stelsel omgevingswet: De gemeenten dragen jaarlijks 70% bij aan de kosten van beheer en doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO).
- Besparingsverlies Jeugd: Het kabinet Schoof zet de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd door en laat de besparing Jeugdzorg vanaf 2026 structureel vervallen.
- Indexatie WMO demografie: Het Rijk en gemeenten werken aan de beheersbaarheid van de uitgaven van gemeenten voor de wettelijke zorgtaken Wmo. De verwachting is dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering.

Integratie- en decentralisatie uitkering

Er zijn nieuwe integratie- en decentralisatie uitkering opgenomen:

- Wet betaalbare huur
- Openbare bibliotheken (de lasten zijn opgenomen in het programma Samenleving)

WOZ-waarden mutaties

Er heeft een negatieve correctie plaatsgevonden vanuit de WOZ-waarden mutaties.

Participatie

Er worden extra middelen ontvangen voor participatie. De extra middelen voor participatie zijn als taakmutatie opgenomen binnen het programma Samenleving als onderdeel van de bijstelling Participatiebijdrage WSW.

Ruimte BCF plafond

In het verleden is het BTW compensatiefonds (BCF) gecreëerd. Vanuit dit BCF kunnen gemeente BTW declareren welke compensabel zijn. Denk hierbij aan gemeente specifieke taken zoals riolering, groenbeheer en afvalstoffenheffing. Het BCF is gevuld vanuit de algemene uitkering. Ieder jaar wordt er gekeken welk deel te gemeenten hebben "opgemaakt" en welk deel er nog resteert. Als de gemeenten meer opmaken dan er in het BCF zit, dan wordt het tekort vanuit de algemene uitkering bijgevuld. Voor 2025 en verder is er structureel een stelpost opgenomen voor het BCF. Hierbij is rekening gehouden met een voorzichtigheidsbeginsel van 75%.

Overhead

In de begroting en jaarstukken moet de overhead centraal worden begroot en verantwoord. Onder overhead vallen alle functies die bedoeld zijn om medewerkers in hun dagelijkse werk te sturen en ondersteunen. Zoals leidinggevenden, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting, financiën, en intern toezicht en controle. Volgens de regels van het BBV worden de kosten en opbrengsten van overhead niet langer bij de aparte beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder één apart taakveld.

Het totaal bedrag aan Overhead is € 7.028.000 voor de begroting 2025.

Vennootschapsbelasting

Voor het jaar 2025 wordt rekening gehouden met een nihil last. Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven, doordat niet wordt voldaan aan een of meerdere ondernemingscriteria.

Bij de grondexploitaties (projecten met grond en bouw) is de gemeente wel ondernemer. De belasting die hierover betaald moet worden, berekenen we bij de jaarrekening. Omdat we in 2025 geen grond verwachten te verkopen, hoeven we hier geen belasting over te betalen.

Onvoorzien

Voor onvoorzien is een bedrag van € 20.000 geraamd. Dit bedrag is gebaseerd op € 1 per inwoner. De doelstelling van de post onvoorzien is het kunnen opvangen van de kosten van onvoorziene omstandigheden of gebeurtenissen.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Bestuur en dienstverlening werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- SED organisatie
- Shared Service Centrum ICT DeSom
- Westfries Archief
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)
- Alliander NV
- NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totaal lasten	-9.948	-11.329	-11.363
Totaal baten	41.077	43.682	45.208
Saldo van baten en lasten	31.129	32.353	33.845
Toevoeging aan reserves	0	0	0
Onttrekking aan reserves	325	357	322
Resultaat	31.454	32.710	34.167

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2025 t.o.v. B2024 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-409	N
Kapitaallasten	-79	N
Kadernota 2024-2028 en overhevelingsbesluit 2024	531	V
Afdracht leges reisdocumenten	54	V
WOZ Taxatie	-31	N
Elektra gemeentehuis	-22	N
Bijdrage GR Westfries archief	-19	N
Overige verschillen	-59	N
Totaal lasten:	-34	N
Baten:		
Toeristenbelasting	60	V
Leges reisdocumenten	42	V
Extra dividend Alliander	-44	N
Rente schatkist	-300	N
Indexatie OZB	92	V
Algemene uitkering	1.672	V
Overige verschillen	4	V
Totaal baten	1.526	V
Totaal verschil	1.492	V

Lasten:

Bijdrage SED (€ 409.000 nadeel)

De bijdrage 2025 van SSC DESOM was nog niet volledig opgenomen in de Begroting 2025 van de SED-organisatie. Deze mutatie betreft een nadeel van €123.000. Het overige nadeel betreft de bijstelling naar de bijdrage SED 2025 conform de begroting van de SED.

Kapitaallasten (€ 79.000 nadeel)

De kapitaallasten zijn geactualiseerd.

Kadernota 2025-2028 en overhevelingsbesluit 2024 (€ 531.000 voordeel)

In de Kadernota 2025 en de Voorjaarsnota 2024 zijn de volgende budgetten vrijgemaakt:

- Griffie
- Gemeenteraad
- CUP verbeteracties
- Diverse mutaties SED
- Benoeming interim secretaris
- Verwerving gemeentesecretaris
- Archief
- DESOM
- Nieuwe burgerinitiatieven (OVH)

Afdracht leges reisdocumenten (€ 54.000 voordeel)

Op basis van de huidige aantallen van aangevraagde producten van 2024 zijn we tot een beter inzicht gekomen af te dragen leges.

WOZ taxatie (€ 31.000 nadeel)

In 2023 hebben wij een aanbesteding voor de WOZ Taxaties uitgevoerd. Het tarief van de externe partij is hoger dan in voorgaande jaren. Voor 2024 betekent dit incidenteel een nadeel van €16.000 en vanaf 2025 betekent dit een structureel nadeel van €30.000.

Elektra gemeentehuis (€ 22.000 nadeel)

De budgetten 2025 en verder van het gemeentelijk vastgoed worden bijgesteld naar de huidige tarieven.

Bijdrage GR Westfries archief (€ 19.000 nadeel)

De bijdrage aan het Westfries Archief is bijgesteld conform de Begroting 2025 van het Westfries Archief.

Baten:

Toeristenbelasting (€ 60.000 voordeel)

Door een te voorzichtige raming van het aantal personen die binnen de gemeente verblijven en niet ingeschreven zijn in de Basisregistratie Personen, kan vanaf 2025 structureel een bedrag van €60.000 worden bijgeraamd.

Leges reisdocumenten (€ 42.000 voordeel)

Op basis van de huidige aantallen van aangevraagde producten van dit jaar zijn we tot een beter inzicht gekomen in de te ontvangen leges.

Extra dividend Alliander (€ 44.000 nadeel)

In de Kadernota 2023-2027 is in 2024 extra dividend bijgeraamd.

Rente schatkist (€ 300.000 nadeel)

In de Kadernota 2023-2027 is in 2024 extra rente bijgeraamd. Eind 2025 verwachten wij externe financiering aan te moeten trekken.

Indexatie OZB (€ 92.000 voordeel)

De stijging komt voort uit de reguliere indexering van de opbrengst met het prijsindexcijfer.

Algemene uitkering (€ 1.672.000 voordeel)

De septembercirculaire 2024 is verwerkt in deze begroting t.o.v. de begroting 2024 levert dit een voordeel op. Dit komt onder andere door de decembercirculaire en de meicirculaire.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2025 t.o.v. B2024 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Baten:		
Onttrekking reserve Vitale dorpen		-35 N
Totaal baten		-35 N
Totaal verschil		-35 N

Baten:

Onttrekking reserve Vitale dorpen (€ 35.000 nadeel)

In het overhevelingsbesluit is de onttrekking aan de reserve overgeheveld naar 2024. Het project Vitale dorpen is na deze onttrekking afgesloten. Er vindt geen onttrekking meer plaats in 2025.

Programma Ruimte

Inleiding

Het programma Ruimte gaat over nieuwe uitdagingen en het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving in onze gemeente. We pakken verschillende uitdagingen in de leefomgeving zoveel mogelijk tegelijk aan. Er zijn doelen voor nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw. En we houden rekening met het totale beheer en de veiligheid van de leefomgeving.

De onderwerpen

In dit programma laten we zien wat we in 2025 met de beschikbare middelen gaan doen. En wat we daarvan verwachten. De onderwerpen zijn:

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Openbare ruimte
- Veiligheid
- Economie
- Duurzaamheid en milieu

Financiële kaders

De afgelopen jaren kregen we steeds meer taken binnen het ruimtelijk domein. Voor sommige kregen we geld vanuit het Rijk, zoals voor de Omgevingswet en de klimaatopgaven. Voor andere taken en doelen niet. Omdat we verwachten dat de financiële positie van gemeenten de komende jaren verslechtert, houden we daar in deze begroting rekening mee. Zo kijken we verder dan een jaar vooruit. En we bekijken goed of regionale samenwerking bij verschillende opgaven voordelen oplevert. Voor bepaalde taken gebruiken we de budgetten en richtlijnen van het Rijk, zoals bij de Omgevingswet en klimaattaken. Daarnaast werken we samen met buurgemeenten aan onderwerpen die onze gemeentegrenzen overstijgen.

Ontwikkelingen

De grote doelen van onze gemeente zijn niet in één jaar te realiseren en vragen tijd. Daarbij zijn we ook afhankelijk van externe factoren, zoals de economische situatie en het geld dat we van het Rijk ontvangen. Dit bepaalt steeds meer wat we kunnen doen. Hieronder een overzicht van onze prioriteiten:

- **Gezonde en evenwichtige woningmarkt:** We willen passende woningen realiseren voor onze huidige en toekomstige inwoners. Dit betekent dat de bouw van nieuwe woningen, zowel permanente als flexibele, een topprioriteit is.
- **Hoogkarspel Zuid:** We zijn gestart met de gebiedsontwikkeling Hoogkarspel Zuid. Dit betekent dat we in december 2025 een gebiedsgericht programma opleveren met daarin opgenomen een gebiedsvisie, participatieplan, ontwikkelstrategie en een businesscase met daarin de financiële haalbaarheid.
- **Leefbaarheid van bestaande kernen:** Naast nieuwe woongebieden blijft de leefbaarheid in onze huidige kernen belangrijk. Daarom richten we ons op strategische (verkeers)veiligheid en we willen handhaving en de aanpak van ondermijning sterk verbeteren. Voorstellen hiervoor zijn opgenomen in deze begroting.
- **Openbare ruimte en vervangingsopgave:** De komende jaren staan we voor de uitdaging om onze openbare ruimte te vernieuwen. Tegelijkertijd moeten we nieuwe opgaven aanpakken, zoals klimaatadaptatie. Door deze taken te combineren, proberen we kosten te besparen.

- **Ondergrondse ontwikkelingen:** Er gebeurt steeds meer onder de grond, zoals de aanleg van nieuwe energie- en data-infrastructuur. We moeten hier als organisatie zowel inhoudelijk als qua capaciteit klaar voor zijn.
- **Regionale samenwerking:** We werken veel samen met andere gemeenten. We blijven kritisch kijken naar samenwerkingsprojecten en kiezen alleen voor samenwerking als dit toegevoegde waarde heeft. De financiële gevolgen van regionale samenwerking zijn verwerkt in de begroting.
- **Gemeentelijk vastgoed:** De komende jaren geven we extra aandacht aan ons vastgoed. Door strategisch beleid kunnen we winst halen uit ontwikkeling, onderhoud en beheer. Daarnaast staan we voor de uitdaging om ons vastgoed te verduurzamen. Dit komt ook in de begrotingen van de komende jaren terug.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder staan de doelen die we willen halen en wat we daarvoor gaan doen in 2025.

Veiligheid	
Doel	Drechterland is en blijft een van de veiligste gemeenten van West-Friesland.
Wat willen we bereiken?	Een goede samenwerking van de gemeente Drechterland met haar inwoners en (veiligheids)partners.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We voeren het Integraal veiligheidsplan 2023-2026 uit; <ul style="list-style-type: none"> ○ vormgeven van een veilige woon- en leefomgeving; ○ aanpakken van zorg- en veiligheidsvraagstukken; ○ aanpakken van ondermijningssituaties; ○ weerbaarheid tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit vormgeven. • We breiden de capaciteit van BOA's uit

Veiligheid	
Doel	De gemeente is digitaal weerbaar.
Wat willen we bereiken?	Bewustwording creëren over cybercriminaliteit bij inwoners en ondernemers.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We geven voorlichting over cybercriminaliteit aan jongeren en senioren. • We bereiden ons voor op cybercrises en online aangejaagde ordeverstoring.

Veiligheid	
Doel	Het bestuur, de SED organisatie en de maatschappij is weerbaar tegen ondermijning.
Wat willen we bereiken?	Weerbaarheid tegen ondermijning versterken.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We creëren interne en externe bewustwording over ondermijning, versterken de informatiepositie en geven structureel opvolging aan signalen. • We gaan ondermijning tegen op bedrijventerreinen. We combineren preventie en repressie door bijv. voortzetting en/of inzet van het park-management en integrale controles.

	<ul style="list-style-type: none"> • We prioriteren handhavingzaken en voldoen aan de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) • We voorkomen, bestrijden en beschermen slachtoffers van mensenhandel en uitbuiting middels het opstellen van beleid en het versterken van de informatiepositie. • Handhaving oneigenlijk gebruik woningen en controles voor humane en veilige arbeidshuisvesting.
--	--

Beheer openbare ruimte	
Doel	Drechterland is een leefbare, groene en goed onderhouden gemeente.
Wat willen we bereiken?	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken zijn van afgesproken kwaliteit.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We houden de kwaliteit in de gaten door vier keer per jaar het onderhoud en beheer te controleren. • In 2025 leggen we de raad een groenbeleidsplan voor. • Bij nieuwbouw zorgen we ervoor dat 30% van de openbare ruimte een kroonbedekking heeft (overschaduwde door bomen). • Elke 3 jaar controleren we de bomen en voeren onderhoud uit waar dat nodig is. • We planten extra bomen. • We versterken de biodiversiteit met het inzaaien van stroken in berm en groter groen. Zoals het Padlandbos, dorpsbos Schellinkhout en het dr. Singelenbergpark. • We werken in 2025 aan klein- en groot onderhoud van bruggen. • We gaan door met de vervanging van beschoeiing en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. • Volgens het baggerplan 2024-2033 voeren we baggerwerkzaamheden uit in oppervlaktewater dat wij in beheer hebben. • Om de betrouwbaarheid van de straatverlichting te garanderen vervangen we volgens onderhoudsplanning in 2025 de openbare verlichting. • Waar nodig investeren we extra in de kwaliteit van het wegennet (vooral in 30 km-zones) en we pakken de knelpunten uit het verkeersplan aan. • We controleren de schoolroutes en -omgevingen. We maken ze veiliger met schoolzones en andere maatregelen. • We doen vervolgvraagstukken voor de Noord-zuid verbinding en de Nieuweweg. • In 2025 voeren we onderhoud uit aan de wegen. Zowel aan het asfalt als aan de elementenverhardingen (bestrating). Op basis van de weginspectie ligt de focus op de wegen die het meest onderhoud nodig hebben. De resultaten van de inspectie van 2023 verwerken we in een onderhoudsplanning voor de komende vijf jaar.

Economie	
Doel	Drechterland kent een goedlopende economie.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren economische activiteiten. • We zorgen voor agrarische bedrijven met toekomst. • We werken samen met toeristische bedrijven aan de regiopromotie.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan door met de samenwerking van ondernemers en ondernemersverenigingen. • We stemmen lokaal en regionaal af om winkelgebieden, agrarische gebieden en bedrijventerreinen verder te ontwikkelen en te versterken. • We nemen deel aan, en dragen financieel bij aan: <ul style="list-style-type: none"> ○ de Economische Agenda Westfriesland (REA-budget); ○ Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord; ○ LEADER-subsidie Westfriesland.

Duurzaamheid	
Doel	Drechterland is een duurzame gemeente en we zorgen goed voor het landschap.
Wat willen we bereiken?	We verminderen de CO ₂ -uitstoot en maken het opwekken van duurzame energie mogelijk.
Wat gaan we ervoor doen?	In 2025 werken we mee aan zon- en windinitiatieven, zoals vastgelegd in de herijkte Regionale Energie Strategie 2.0 (RES). Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor Solarcarports en stellen richtlijnen op voor hun gebruik, inclusief de opslag van batterijen.

Duurzaamheid	
Doel	Het energienetwerk is op orde.
Wat willen we bereiken?	We dragen we aan het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (P'MIEK): een gezamenlijk programma van de Provincie, alle gemeenten in Noord-Holland en de netbeheerders.
Wat gaan we ervoor doen?	In 2025 dragen we bij aan de Energievisie 2.0 Noord-Holland Noord (NHN). Die schetst de strategische richting voor de regio en de toekomst van de gemeente in 2050.

Duurzaamheid	
Doel	Warmte transitie bestaande omgeving.
Wat willen we bereiken?	In 2025 bereiden we alles voor om in 2026 de vernieuwde Transitievisie Warmte (TVW) te kunnen vaststellen. De huidige transitievisie warmte dateert uit 2021 en hierin ligt de nadruk op de uitvoering van wijkuitvoeringsplannen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • De bronnenstrategie vullen we in 2025 verder in. In samenwerking met het bedrijfsleven onderzoeken we de mogelijkheden voor warmtenetten. • We werken verder aan het eerste wijkuitvoeringsplan gericht op het buitengebied. We onderzoeken hoe we individuele woningen aardgasvrij maken.

Duurzaamheid	
Doel	Energiebesparing woningen.
Wat willen we bereiken?	In 2025 gebruiken we de middelen uit het Nationaal Isolatieprogramma en de Specifieke Uitkering (SPUK) voor het aanpakken van energiearmoede met energiebesparende maatregelen. We richten ons op de isolatie van koopwoningen met een energielabel D of slechter en op woningen met een lage WOZ-waarde.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> Tot december 2026 is € 1.058.754 beschikbaar uit de eerste ronde, waarmee we 352 woningen willen isoleren. Als dit succesvol is, stellen we begin 2026 een aanvullend programma op. Voor dit vervolgtraject vragen we eind 2024 en eind 2025 extra SPUK-gelden aan (2e en 3e rondes). <u>Soorten Managementplan</u> In 2025 werken we samen met de andere Westfriese gemeenten aan het Soorten Management Plan (SMP). We brengen gezamenlijk de ecologie in beeld, die we moeten overwegen bij het (na-)isoleren van spouwmuren van particuliere woningen.

Duurzaamheid	
Doel	Verduurzamen bedrijventerreinen.
Wat willen we bereiken?	In 2025 blijven we ondernemers ondersteunen bij het verduurzamen van hun bedrijven en de bedrijventerreinen. We zoeken samen naar oplossingen voor problemen, zoals netcongestie, energieopwekking en warmtevraagstukken. We spelen een actieve rol in het verbeteren van de energietransitie op bedrijventerreinen.
Wat gaan we ervoor doen?	We brengen partijen en ondernemers met elkaar en met hun omgeving in contact. We organiseren bijeenkomsten, bieden energiescans aan en werken met experts om knelpunten op te lossen. Zoals netcongestie, warmtetransitie en energie-efficiëntie. We handelen op basis van de vragen en behoeften van bedrijven: we bellen en bezoeken hen om te kijken hoe we kunnen helpen, in samenwerking met het Duurzaam Ondernemersloket WF.

Erfgoed en Monumenten	
Doel	In Drechterland worden erfgoed en monumenten bewaard en onderhouden. Zo zorgen we dat bijzondere gebouwen en herkenbare plekken in en rondom de dorpen behouden blijven.
Wat willen we bereiken?	We zorgen voor het behoud van erfgoed en monumenten.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We werken met de subsidieregeling voor het onderhoud van gemeentelijke monumenten. We starten voor tenminste twee panden de procedure om ze tot een gemeentelijk monument te maken. We stellen het stolpenbeleid vast.

Afval	
Doel	Drechterland heeft een goed werkende afvalinzameling en – verwerking.
Wat willen we bereiken?	We maken een goede keuze tussen dienstverlening, kosten en milieuresultaat
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Per 1 januari 2025 voeren we het Recycletarief in en werken zo aan de uitvoering van het Recycleplan. • We blijven de inzameling, communicatie en samenwerking met HVC voortdurend optimaliseren.

Begraafplaatsen	
Doel	Zorgen voor goed, efficiënt en respectvol beheer van de begraafplaatsen.
Wat willen we bereiken?	Bijhouden van een actuele administratie. Met een duidelijke organisatiestructuur en overzicht van de beschikbare graven.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren van de digitale administratie. • Actiever leeggekomen graven opruimen.

Milieu: Overdracht bodemtaken	
Doel	Een duurzame bodemkwaliteit.
Wat willen we bereiken?	Minimale risico's voor de gezondheid en het milieu.
Wat gaan we ervoor doen?	Zorgen voor een goede uitvoering van de overgedragen bodemtaken.

Ruimtelijke ontwikkeling	
Doel	Een gezonde evenwichtige woningmarkt, met passende woningen voor nu en later.
Wat willen we bereiken?	We versnellen de woningbouw met een aanbod van betaalbare, aantrekkelijke, verschillende en duurzame woningen voor elke doelgroep. Tot eind 2030 bouwen we 1.000 nieuwe woningen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We bouwen duurzame woningen. Vooral betaalbare huur- en koopwoningen, in lijn met de Woondeal 2.0 Noord-Holland Noord. • We zijn gestart met de gebiedsontwikkeling Hoogkarspel Zuid en stellen een gebiedsgericht programma op. • We spreken een nieuw woonprogramma af dat overeenkomt met de omgevingsvisie en voeren het uitvoeringsprogramma uit. • We werken aan de ontwikkeling en uitvoering van diverse woningbouwprojecten. • We maken ruimte voor woonzorgconcepten in woningbouwplannen. Ouderen blijven zo in de eigen omgeving wonen, met de meest passende woonomstandigheden. • We voeren het beleid uit voor 'generatiewoningen'. • We voeren samen met Het Grootslag, De Woonschakel en de huurdersraden de prestatieafspraken uit.

Ruimtelijke ontwikkeling: Omgevingsvisie	
Doel	Drechterland heeft een vastgestelde Omgevingsvisie.
Wat willen we bereiken?	Een vastgestelde complete visie op de fysieke omgeving (woon-, werk-, reis- en recreëromgeving) van Drechterland.
Wat gaan we ervoor doen?	Samen met de inwoners, bedrijven en instellingen maken we een omgevingsvisie die we in 2025 aan de raad voorleggen.

Ruimtelijke ontwikkeling: Woonakkoord	
Doel	Westfriesland in de top 10 beste woonregio's van Nederland.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> Eind 2030 zijn er in Westfriesland 12.500 nieuwe woningen gebouwd. Het streven is ruim 1.500 nieuwe woningen per jaar. We versnellen de woningbouw, met aandacht voor betaalbare, gevarieerde, aantrekkelijke en duurzame woningen voor iedereen. Het bestaande woningaanbod blijft goed en aantrekkelijk en verbeteren we als het nodig is. We voegen nieuwe, unieke en aanvullende woningen toe aan de regionale woningvoorraad. We stimuleren zelfstandig wonen voor langere tijd.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> Samen met belanghebbenden organiseren we minstens twee keer per jaar een versnellingstafelbijeenkomst. Dan bekijken we de knelpunten en kansen om woningbouwprojecten te versnellen. Er wordt een flexibel plan gebruikt voor nieuwbouwprojecten, dat de regio richting geeft en ruimte biedt voor ideeën van de markt.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Ruimte werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
- Archeologie West-Friesland
- Recreatieschap Westfriesland (RSW)
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en
- Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	10	6	9	n.b.
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,5	0,3	1	n.b.
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,3	2	3,2	n.b.
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,8	0,8	1,2	n.b.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,3	5	3,4	n.b.
Functiemenging	%	LISA	41,5	41,8	42,2	n.b.
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 tm 64 jaar	LISA	166,7	175,3	180,3	n.b.
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS	-	116	n.b.	n.b.
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	24,3	35,8	n.b.	n.b.
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	CBS	305	337	399*	413*
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	4	16,2	13,3	n.b.
Demografische druk	%	CBS	79,2	79,6	79,6	79,1
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	702	787	884	913
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	810	901	1.004	1.034

*voorlopig

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2023 Begroting 2024		Begroting 2025
Totaal lasten	-14.328	-18.855	-17.444
Totaal baten	7.837	6.779	6.617
Saldo van baten en lasten	-6.491	-12.076	-10.827
Toevoeging aan reserves	-1.589	-150	0
Onttrekking aan reserves	739	1.619	1.314
Resultaat	-7.341	-10.607	-9.513

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2025 t.o.v. B2024 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED		19 V
Kapitaallasten		-126 N
Kadernota 2024-2028 en overhevelingsbesluit 2024		2.185 V
HHNK herstel bruggen		-63 N
Afvalinzameling		-124 N
Grondexploitatie		-27 N
Hoogkarspel Zuid		-367 N
Collegebesluit VTH beleid		-16 N
Bijdrage GR - VRNHN		-63 N
Bijdrage GR - OD Lumpsum		-22 N
Overige verschillen		15 V
Totaal lasten:		1.411 V
Baten:		
Riolering		76 V
Afvalstoffenheffing		102 V
Leges kabels en leidingen		42 V
SPUK LAI Isolatieaanpak		85 V
Najaarsnota 2023 en Kadernota 2024-2028		-334 N
Grondexploitatie		-149 N
Overige verschillen		16 V
Totaal baten		-162 N
Totaal verschil		1.249 V

Lasten:**Bijdrage SED (€ 19.000 voordeel)**

De bijdrage SED betreft de bijstelling naar de bijdrage SED 2025 conform de begroting van de SED.

Kapitaallasten (€126.000 nadeel)

De kapitaallasten zijn geactualiseerd.

Kadernota 2024-2028 en overhevelingsbesluit 2024 (€ 2.185.000 voordeel)

In de Kadernota 2025 en de Voorjaarsnota 2024 zijn de volgende budgetten vrijgemaakt:

- Voorziening wegen
- Verkeer
- Glasvezel
- Toilet Schellinkhout
- Openbaar groen
- Warmte transitie en energiebesparing
- Duurzaamheid onderzoek SMP
- Stolpenbeleid
- Omgevingswet
- Gebiedsontwikkeling
- Flexwoningen
- CUP OOV (OVH)
- CUP verkeer (OVH)
- Verkeer (OVH)
- Parkeren Uiterdijk (OVH)
- Recreatieve voorzieningen (OVH)
- Ruimtelijke klimaatadaptatie (OVH)
- Woonprogramma (OVH)
- Klimaat en energiebeleid (NJN 2023)

HHNK herstel brug (€ 63.000 nadeel)

In 2024 hebben we een afkoopsom ontvangen vanuit het HHNK inzake de Overdracht wegen. Deze inkomsten zijn bijgeraamd in de Najaarsnota 2024. Voor de gemeente Drechterland betreft dit een brug aan de Lakemanweg. De vervangingsopdrachten zijn reeds verstrekt naar de contractaannemer. De uitvoering vindt plaats in 2025.

Afvalinzameling (€ 124.000 nadeel)

In 2025 is onder andere de bijdrage aan de HVC verhoogd ten opzichte van 2024. Dit levert een nadeel op voor de afvalinzameling. Deze mutatie is meegenomen in de kostendekkendheidsberekening. In 2024 was er een incidenteel budget voor uitvoering recycleplan. Dit incidentele budget levert een verschil op met 2025.

Grondexploitaties (€ 27.000 nadeel)

Jaarlijks wordt het saldo van lasten en baten geactiveerd en verantwoord op de balans. Op deze wijze ontstaat op de balans een boekwaarde per project. Deze lasten en baten hebben dus in eerste instantie geen invloed op begroting en jaarrekening. Pas wanneer een exploitatie is afgerond wordt een financiële afwikkeling gemaakt en komt een eventueel eindresultaat ten gunste of ten laste van de begroting en de jaarrekening van dat jaar.

Hoogkarspel Zuid (€ 367.000 nadeel)

Het budget voor gebiedsgericht programma Hoogkarspel Zuid is verdeeld over twee jaar. In 2025 is het budget € 367.000 hoger dan in 2024.

Bijdrage GR - OD Lumpsum (€ 22.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2025 van de Omgevingsdienst.

Bijdrage GR - VRHNH (€ 63.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2025 van de Veiligheidsregio.

Baten:

Riolering (€ 76.000 voordeel)

Zoals in de uitgangspunten aangegeven wordt er over de inkomsten van riolering een indexatie toegepast volgens het BBP, zoals is genoemd in het PSWR.

Afvalstoffenheffing (€ 102.000 voordeel)

Op basis van de kostendeckendheidsberekening is er een meer opbrengst geboekt bij de inkomsten voor 2025 en verder.

Leges kabels en leidingen (€ 42.000 voordeel)

In de gemeente DRL worden er meer werkzaamheden (groot en klein) uitgevoerd worden door Liander en PWN.

1. Liander is druk bezig met het verzwaren van het energienetwerk en het vervangen van de AC GAS-leidingen.
2. PWN is druk bezig om oude AC leidingen te gaan vervangen.
3. Delta fiber gaat in 2025 nog vele huisaansluitingen maken.
4. Grondroeders zijn in opdracht van de Netbeheerder bezig om bewoners GAS-Loos te maken.

Hierdoor verwachten we meerdere opbrengsten aan legeskosten.

SPUK Lokale Aanpak Isolatie (LAI) (€ 85.000 voordeel)

De voorwaarden voor de ontvangen SPUK Lokale Aanpak Isolatie zijn aangepast, waardoor het nu mogelijk is om ook de kosten van het SMP hieruit te dekken.

Najaarsnota 2023 en kadernota 2024-2028 (€ 334.000 nadeel)

In de Najaarsnota 2023 en de Kadernota 2024-2028 zijn de volgende budgetten vrijgemaakt:

- Klimaat en energiebeleid CDOKE
- Leges MFA Schellinkhout
- Glasvezel

Grondexploitatie (€ 149.000 nadeel)

Zie toelichting bij de lasten.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2025 t.o.v. B2024 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Storting AR - winstneming Reigersborg Zuid V	149	V
Overige verschillen	1	V
Totaal lasten:	150	V
Baten:		
Onttrekking algemene reserve - incidentele budgetten	-59	N
Onttrekking reserve Verkeersinfrastructuur	-530	N
Onttrekking reserve Glasvezel	-32	N
Onttrekking reserve Omgevingswet	-86	N
Onttrekking reserve Landschapsontwikkeling	-45	N
Onttrekking reserve Klimaat en Duurzaamheid	90	V
Onttrekking reserve Hoogkarspel Zuid	357	V
Overige verschillen	0	N
Totaal baten	-305	N
Totaal verschil	-155	N

Lasten:

Storting Algemene reserve - winstneming Reigersborg Zuid V (€ 149.000 voordeel)

In 2024 hebben we een storting in de Algemene reserve in verband met de winstneming en afsluiting van de grondexploitatie Reigersborg Zuid V.

Baten:

Onttrekking Algemene reserve - incidentele budgetten (€ 59.000 nadeel)

Tegenover een aantal incidentele budgetten in 2024 stond een dekking uit de algemene reserve.

Onttrekking reserve Verkeersinfrastructuur (€ 530.000 nadeel)

In 2024 stond een onttrekking begroot aan de reserve verkeersinfrastructuur ter dekking van de kosten van achterstallig onderhoud wegen. Deze onttrekking hebben wij niet in 2025.

Onttrekking reserve Glasvezel (€ 32.000 nadeel)

In het overhevelingsbesluit 2024 is besloten om de onttrekking over te hevelen naar 2024.

Onttrekking reserve Omgevingswet (€ 86.000 nadeel)

In 2024 stond een onttrekking gepland voor de Omgevingswet. Deze onttrekking is incidenteel en hebben we niet in 2025 begroot staan.

Onttrekking reserve landschapsplan (€ 45.000 nadeel)

Tegenover de budgetten woonprogramma en recreatieve woonvoorzieningen stond in 2024 een dekking uit de reserve landschapsplan. In 2025 onttrekken we minder uit deze reserve.

Onttrekking reserve Klimaat en Duurzaamheid (€ 90.000 voordeel)

Zie toelichting SPUK LAI Isolatieaanpak bij de baten.

Onttrekking reserve Hoogkarspel Zuid (€ 357.000 voordeel)

In 2025 is een hogere onttrekking begroot aan de reserve.

Programma Samenleving

Inleiding

De decentralisaties van 2015 zijn ingevoerd omdat gemeenten dichterbij hun inwoners staan dan de landelijke overheid. Hierdoor kunnen wij beter zorg en ondersteuning bieden die past bij de lokale situatie. Zo ontstaat een samenleving waarin iedereen kan meedoen, of dat nu zelfstandig is of met hulp van de omgeving.

De belangrijkste taak hierin is preventie: problemen vroegtijdig signaleren en voorkomen dat ze erger worden. Dit doen we door energie te stoppen in een sterke sociale basis in onze dorpen en wijken. We stimuleren gezondheid en verminderen onnodige medische zorg. Zodat mensen dit als normaal gaan zien en iedereen kan meedoen in onze gemeenten.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder staan de doelen die we willen halen. Per doelstelling staat wat we daarvoor gaan doen in 2025.

Onderwijs	
Doel	Kinderen in gemeente Drechterland krijgen les in een fijne omgeving die ze helpt zich te ontwikkelen. En in veilige, gezonde en prettige schoolgebouwen.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none">• De gemeente regelt goed onderwijs; de gebouwen voor scholen zijn in goede staat.• Peuters met een mogelijke (taal)achterstand worden zo goed mogelijk voorbereid op de basisschool. Hun achterstand wordt ingehaald waardoor zij een goede start hebben van hun verdere loopbaan.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none">• We passen het Integraal Huisvestingsplan Drechterland 2020-2024 aan, met de kosten en de langetermijnvisie.• We werken verder aan de huisvesting voor basisscholen in Venhuizen.• We zorgen voor beter gebruik van de bestaande onderwijsruimtes.• We maken een start met het aanpassen van de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Drechterland 2016, vanwege nieuwe wetgeving.• We gebruiken de middelen vanuit het Gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid voor onder andere voorschoolse educatie ter bestrijding van onderwijsachterstanden.

Sport, cultuur en recreatie	
Doel	Drechterland is een sportieve en cultuurrijke gemeente, door een goed en gevarieerd aanbod. Drechterland heeft een rijk verenigingsleven, goede sportactiviteiten en een gevarieerd cultureel aanbod.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none">• Meer inwoners die sporten en bewegen.• De huidige voorzieningen en activiteiten zijn en blijven fysiek en financieel beschikbaar voor onze inwoners.• Iedereen kan meedoen aan sport, cultuur en recreatie.• De sociale betrokkenheid en het gevoel van verbondenheid in de gemeenschap versterken.

	<ul style="list-style-type: none"> • We ondersteunen verenigingen. • Kinderen kunnen hun talenten ontdekken en ontwikkelen. • Kinderen krijgen op de basisschool cultuur en muziek. • Genoeg goed bereikbare openbare plekken om te recreëren.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We promoten het bestaande aanbod van sport-, beweeg- en cultuurvoorzieningen. • We verbeteren in fases sportaccommodaties en faciliteiten. • We voeren het actieplan uit van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), dat hoort bij de Brede Specifieke Uitkering (SPUK) We werken onder andere met het kernteam Sportakkoord aan het herijkte sportakkoord 2.0 en zetten de Brede Regeling Combinatiefuncties in voor sportbevordering • We ondersteunen organisaties, initiatieven en verenigingen met subsidies. • We voeren het Talentontwikkelingsprogramma uit. Zo ontdekken en ontwikkelen kinderen hun talenten en interesses via sport, cultuur en gezondheid. Het aanbod staat op een website. • We geven subsidies om samen met de cultuurcoach en de Muziekunie, muziek en cultuur op basisscholen te stimuleren. Ook doen we mee aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. • We versterken de samenwerking tussen lokale organisaties door samen activiteiten aan te bieden rond gezond, veilig en stabiel opgroeien. Activiteiten vanuit onderwijs en welzijnsorganisaties, zoals jeugdwerk, staan op de website van de Gezinswijzer.

Sociaal Domein (maatwerk)	
Doel	De gemeente geeft professionele zorg tegen verantwoorde kosten.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn een gemeente die goed bereikbaar is voor haar inwoners. En die binnen de wettelijke termijn betaalbare, passende zorg biedt aan de meest kwetsbare mensen. • We zetten in op preventieve activiteiten om de kosten van Wmo en jeugdhulp te verlagen. Daarbij gebruikmakend van de mogelijkheden binnen het eigen netwerk van de inwoner.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We brengen in kaart wat we nu doen op het gebied van preventie en de bestaande voorzieningen. We kijken of we alles hebben wat nodig is en vullen aan waar iets ontbreekt. • We zorgen voor een soepele overgang van hulp wanneer een jongere 18 wordt en niet meer onder de jeugdwet valt maar onder de Wmo. • We verbeteren de voorzieningen in de vroege zorg en zorgen voor een goed georganiseerd zorglandschap. • We werken met de regionale afspraken voor Jeugd, Wmo en Wonen met Ondersteuning.

	<ul style="list-style-type: none"> • We nemen maatregelen om de jeugd goed te ondersteunen en begeleiden. • We voeren het advies van de VNG uit om de toegang tot jeugdhulp te verbeteren. • We werken verder aan de doelen uit de landelijke Hervormingsagenda jeugd en het Toekomstscenario voor jeugd en gezin (van 0 tot 100). • We zorgen voor een betere samenwerking tussen team Inzet en huisartsen. • We willen het aantal vormen van jeugdhulp met verblijf verminderen of, als dat niet mogelijk is, deze zo 'thuis als mogelijk' te maken. • We maken een visie sociaal domein. • We voeren het plan uit om de Toekomstvisie voor Kwetsbare Inwoners te realiseren. • We maken een visie sociaal domein en leggen de thema's bestaanszekerheid, Jeugd, Wmo en sociale basis vast in dit beleidskader, gevolgd door een lokaal uitvoeringsplan. • We geven uitvoering aan de nieuwe overeenkomsten en afspraken voor Wonen met Ondersteuning, Wmo en Jeugdhulp. • Team Inzet organiseert thema- en ouderbijeenkomsten over de ontwikkeling van kinderen; 'opgroeien & opvoeden'.
--	---

Sociaal Domein (gezondheid)	
Doel	Drechterland is een gezonde gemeente waarin iedereen meedoet.
Wat willen we bereiken?	In Drechterland krijgt iedereen de kans om zich te ontwikkelen op een manier die bij hem of haar past. We willen dat iedereen, met of zonder extra hulp, zijn of haar bijdrage kan leveren aan de samenleving.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We bieden in regionaal verband op alle middelbare scholen preventieve mentale ondersteuning. • We zetten zowel individuele als groepsgewijze jeugdzorg in tijdens schooltijd (onderwijszorgarrangement). • In een pilot bieden we in regionaal verband jeugdzorg aan elke leerling op het Integraal Kind Expertise Centrum (IKEC) Hoorn. • Team Inzet helpt bij het bevorderen van de deskundigheid van huisartsen bij maatschappelijke en sociaal-emotionele onderwerpen.

Volksgezondheid	
Doel	Drechterland is een gezonde gemeente
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We ontwikkelen en regelen preventieprogramma's voor het verbeteren van een gezonde leefstijl. • We verbeteren de samenwerking tussen het medisch- en het sociaaldomein.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We voeren het actieplan uit van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wat behoort bij de Brede

	<p>Specifieke Uitkering (SPUK) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Dit houdt onder andere in:</p> <ul style="list-style-type: none"> o In Control of Alcohol en Drugs’. o Welzijn op Recept o Aanpak voor valpreventie. o Aanpak Kind naar Gezond Gewicht <ul style="list-style-type: none"> • We blijven zorgen voor een goed netwerk van AED’s (Automatische Externe Defibrillators). • We werken verder aan de verbetering van de huisvesting van het consultatiebureau.
--	---

Minimabeleid	
Doel	Drechterland let op mensen in een kwetsbare positie.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen voor een goed minimabeleid. • We breiden het bereik van de minimaregelingen en bijzondere bijstand uit.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We starten een communicatiecampagne. • We verbeteren het minimabeleid en de bijzondere bijstand.

Ontheemden en asielzoekers en statushouders	
Doel	Drechterland neemt haar verantwoordelijkheid voor de opvang van ontheemden, statushouders en asielzoekers en zorgt voor adequate opvang.
Wat willen we bereiken?	Het behalen van de taakstellingen zoals door het rijk zijn opgelegd of geïndiceerd en wegwerken van de achterstanden
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Opvang van ontheemden wordt komend jaar voortgezet in de Gouw. We maken het mogelijk voor het coa om een passende voorziening voor asielzoekers te ontwikkelen. De realisatie zal afhangen van de inzet, mogelijkheden, capaciteit van het coa. • In 2025 worden voldoende flexwoningen gerealiseerd die door diverse doelgroepen waaronder statushouders en ontheemden kunnen worden gebruikt • de sociale woningvoorraad uitbreiden • Samenwerking in SED verband waarbij de uitruil van diverse doelgroepen wordt onderzocht.

Opvang ontheemden	
Doel	Verbetering van de opvang locatie voor ontheemden en statushouders
Wat willen we bereiken?	Verbeteren van de huisvesting van ontheemden en voldoen aan de taakstelling voor statushouders
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Het innen van de eigen bijdrage van werkende ontheemden en statushouders. • Een programma opstellen voor het langdurige verblijf van ontheemden en statushouders. • Opstellen van een sluitende businesscase voor de lange termijn • Opstellen van een uitvoeringsplan voor flexwoningen • Realisatie van flexwoningen • Overeenkomst opstellen met stakeholders.

Huisvesting statushouders	
Doel	Voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders.
Wat willen we bereiken?	We huisvesten statushouders snel binnen en buiten de bestaande sociale woningvoorraad om de taakstelling te halen en achterstanden weg te werken.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We breiden de sociale woningvoorraad uit met flexwoningen voor verschillende doelgroepen, waaronder statushouders. (Zie ook het programma Ruimte, voor een gezonde en evenwichtige woningmarkt met passende woningen voor nu en in de toekomst.) • We onderzoeken regionaal hoe we doelgroepen het beste kunnen opvangen.

Asielopvang	
Doel	Regionale samenwerking in de opgave asielopvang.
Wat willen we bereiken?	Met de regionale partners realiseren we een plan van aanpak.
Wat gaan we ervoor doen?	We nemen deel aan de regionale samenwerking en behartigen de belangen van Drechterland.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Samenleving werken we samen met de volgende verbonden partijen, deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen:

- WerkSaam Westfriesland
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	482,4	490,4	498,9	n.b.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1	0	n.b.	n.b.
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	4	3	n.b.	n.b.
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	72,7	73,7	74,3	n.b.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,3	2	1,3	n.b.
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1	n.b.	n.b.	n.b.
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	176,1	136,8	127,5	n.b.
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	259	250,5	262,2	n.b.

Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	8,2	10,6	10	n.b.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	1,3	1,2	0,8	n.b.
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	640	670	690	n.b.
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	-	-	-	n.b.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	15	19	16	n.b.
Niet-sporters	% inwoners dat niet wekelijks gesport (vanaf 12 jaar)	RIVM, CBS	n.b.	44,8	n.b.	n.b.

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2023 Begroting 2024		Begroting 2025
Totaal lasten	-28.551	-28.754	-28.772
Totaal baten	8.923	4.494	4.438
Saldo van baten en lasten	-19.628	-24.260	-24.334
Toevoeging aan reserves	-294	-3	-3
Onttrekking aan reserves	231	175	160
Resultaat	-19.691	-23.633	-24.177

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2025 t.o.v. B2024 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-414	N
Kapitaallasten	101	V
Kadernota 2024-2028 en overhevelingsbesluit 2024	1.681	V
Indexatie	-389	N
Kosten BUIG	-560	N
Bijdrage GGD	-51	N
Cliëntgebonden kosten Jeugd	-387	N
Cliëntgebonden kosten WMO	305	V
Triageteam	-29	N
Participatie	-173	N
Bibliotheken	-100	N
Overige verschillen	-2	N
Totaal lasten:	-18	N
Baten:		
Kadernota 2024-2028	-474	N
Rijksbijdrage BUIG	391	V
Overige verschillen	27	V
Totaal baten	-56	N
Totaal verschil	-74	N

Lasten

Bijdrage SED (€ 414.000 nadeel)

De bijdrage SED betreft de bijstelling naar de bijdrage SED 2025 conform de begroting van de SED.

Kapitaallasten (€ 101.000 voordeel)

De kapitaallasten zijn geactualiseerd.

Kadernota 2024-2028 en Overhevelingsbesluit 2024 (€ 1.681.000 voordeel)

In de kadernota 2024 en het overhevelingsbesluit is besloten om de volgende budgetten op te nemen:

- SPUK Onderwijsachterstanden beleid
- Aanpak laaggeletterdheid 2024
- MJOP
- SPUK versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht

- SPUK Informatiepunt IDO's/bibliotheekwerk
- CUP inkoop jeugd en WMO
- Visie leertraject Toegang
- Cliëntgebonden kosten
- SED Preventie sociaal domein
- Leges MFA Schellinkhout 2024
- Project- en voorbereidingskosten onderwijshuisvesting (OVH)
- CUP opstellen financiële doorvertaling IHP (OVH)
- CUP talentontwikkeling en jeugdwerk (OVH)
- Padlandbos (OVH)
- CUP Integrale samenwerking woonzorg concepten (OVH)
- Uitvoeringskosten Wet inburgering (OVH)
- Taalonderwijs Oekraïne (OVH)
- Energietoeslag (OVH)

Indexatie (€ 389.000 nadeel)

Alle budgetten zijn geïndexeerd conform de BBP prijs.

Kosten BUIG (€ 560.000 nadeel)

De te verwachte uitkering is aangepast naar de aangeleverde cijfers.

Bijdrage GGD (€ 51.000 nadeel)

Aangepast conform de begroting van de GGD.

Cliëntgebonden kosten Jeugd (€ 387.000 nadeel)

Bij de Voorjaarsnota 2024/Kadernota 2025 is de begroting bijgesteld op basis van cijfers vanuit de jaarrekening 2023. Bij de najaarsnota is een nieuwe prognose gemaakt op basis van de eerste 8 maanden van 2024, hieruit blijkt dat bijstelling noodzakelijk is. De afwijkingen binnen de Jeugdwet zijn te verklaren door vijf belangrijke factoren:

1. Inlopen van de achterstanden in aanvragen en indicaties:
De voornaamste reden hiervoor is het inlopen van de wachtlijst. Er zijn meer indicaties - met terugwerkende kracht - afgegeven. Zodra een beschikking afgegeven wordt start de zorgaanbieder met factureren. De zorg is vaak eerder gestart wat een factuurstroom oplevert vanaf het moment dat de zorg gestart is. Aanbieders hebben deze kosten in juni en juli van 2024 gedeclareerd. Positief is dat de wachtlijsten al met een derde zijn teruggedrongen, maar dit resulteert wel in een grotere instroom van cliënten in zorg.
2. Resterende rekeningen uit voorgaande jaren:
Nog steeds worden rekeningen ontvangen voor zorg die in eerdere jaren is ingezet. Dit is deels het gevolg van de achterstanden (zoals bij punt 1), maar ook vanwege het woonplaatsbeginsel, waarbij zorgkosten door gemeenten worden doorbelast.
3. Toename aantal jeugdigen in zorg:
Er is een groei van ongeveer 4% in het totaal aantal jeugdigen dat gebruik maakt van zorg binnen de Jeugdwet. Dit leidt tot hogere totale kosten.
4. Stijging gemiddelde zorgkosten per cliënt:
De gemiddelde zorgkosten per cliënt nemen toe. Dit komt vooral door een verschuiving naar duurder arrangementen, deze trend uit de vorige rapportage zet zich door.
5. Toename kosten bij duurste cliënten:
In de categorie van de duurste zorgafnemers (top 10) zijn de kosten verder toegenomen.

Cliëntgebonden kosten WMO (€ 305.000 voordeel)

Bij de Voorjaarsnota 2024/Kadernota 2025 is de begroting bijgesteld op basis van cijfers vanuit de jaarrekening 2023. Bij de najaarsnota is een nieuwe prognose gemaakt op basis van de eerste 8 maanden van 2024, hieruit blijkt dat het budget naar beneden kan worden bijgesteld.

De grootste afwijking betreft een bijstelling van het Wmo-voorspelmodel. Communiceerde de VNG vorige rapportage nog geen procentuele afwijking is deze nu bijgesteld naar -2%.

Triage team (€ 29.000 nadeel)

De cliëntgebonden kosten Jeugdzorg stijgen. Om deze kosten te beheersen zijn maatregelen nodig. Een van de oplossingen is het toevoegen van een triage team Jeugdzorg. Een triage team ondersteunt Jeugdconsulenten bij de financiële inzet van toekenningen Jeugdzorg. Wij beogen hiermee een financiële beheersing op de cliëntgebonden kosten terwijl de benodigde Jeugdzorg voor inwoners beschikbaar blijft. Het betreft een nieuwe functie en hiervoor is structureel budget nodig. Voor de SED-organisatie wordt geadviseerd om met twee fte triage medewerkers te starten. De verwachting is dat er een besparing gerealiseerd kan worden van 50% van de kosten voor het triage team in 2025 en 100% in 2026.

Participatiebijdrage WSW (€ 173.000 nadeel)

Bijstellen n.a.v. halfjaarrapportage WerkSaam. De WSW lasten zijn gestegen door de loonstijgingen per 1 januari 2024 en door de toename van het aantal WSW'ers.

Bibliotheken (€ 100.000 nadeel)

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen heeft de gemeente een decentralisatie-uitkering ontvangen, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden.

Bijstelling kapitaallast investering: MFA Schellinkhout (2027 e.v. € 34.000 nadeel)

Bij de controle van de jaarrekening 2023 heeft de accountant geconstateerd dat volgens de wettelijke regelgeving een deel van de kosten gemaakt in de grondexploitatie Dorpshuis locatie Schellinkhout toegerekend moet worden aan de MFA Schellinkhout. Dit betreft een bedrag van € 1.200.000. De grondexploitatie is begroot met een verlies ook van € 1.200.000 en dit is gedekt door een onttrekking vanuit de Algemene reserve. Door deze interne levering krijgt de grondexploitatie een extra opbrengst van € 1.200.000 en komt het resultaat uit op € 0. De voorziening van € 1.200.000 is in 2023 vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Deze interne levering is niet meegenomen bij de investeringsaanvraag voor de MFA Schellinkhout. Vanwege het fiscale regime van de MFA kan de BTW van € 127.000 niet gecompenseerd worden en levert een nadeel op. Het aangevraagde investeringsbudget wordt hiermee € 1.317.000. De afschrijvingslasten bedragen € 33.000 per jaar. De omslagrente is van toepassing en is op dit moment 0.

Baten

Kadernota 2024-2028 (€ 474.000 nadeel)

In de kadernota zijn de volgende mutaties opgenomen:

- SPUK Onderwijsachterstanden beleid
- SPUK versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht
- SPUK Informatiepunt IDO's/bibliotheekwerk

Rijksbijdrage BUIG (€ 391.000 voordeel)

De rijksbijdrage voor de BUIG neemt in 2025 toe.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2025 t.o.v. B2024 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Baten:		
Onttrekking reserve sociaal domein		-15 N
Overige verschillen		0 N
Totaal baten		-15 N
Totaal verschil		-15 N

Baten:

Onttrekking reserve sociaal domein (€ 15.000 nadeel)

In 2024 stond er een dekking vanuit de reserve sociaal domein voor het incidentele budget "aanpak wachttijden jeugdzorg".

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Drechterland kent de volgende lokale heffingen:

- Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), forensenbelasting en toeristenbelasting.
- Belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden en pachtsommen kermissen.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de verwachte opbrengsten van de lokale heffingen in de begroting 2025 en de daadwerkelijke inkomsten. Het totaal aan opbrengsten bedraagt ruim € 10,3 miljoen in 2025.

Belastingen	Begroting 2024	Begroting 2025
Onroerendezaakbelastingen op woningen (eigenaren)	3.157	3.230
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	563	575
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	361	368
Forensenbelasting	20	20
Toeristenbelasting	65	126
Totaal	4.166	4.319

Heffingen	Begroting 2024	Begroting 2025
Secretarieleges	334	375
Leges omgevingsvergunningen	476	405
Begrafenisrechten	79	80
Rioolheffing	1.595	1.631
Afvalstoffenheffing	3.289	3.367
Staangelden markten	7	7
Pachtsommen kermissen	20	20
Overige heffingen	84	85
	5.883	5.970

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen

De gemeentelijke heffingen zijn geïndexeerd met de inflatiecorrectie van 2,3 %. Het uitgangspunt voor de tarieven van de rioolheffing en afvalstoffenheffing is 100% kostendekkendheid.

Een overzicht op hoofdlijnen van de algemene belastingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen, te weten een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen. Op basis van de wet Waardering onroerende zaken (WOZ) wordt van elke onroerende zaak de waarde vastgesteld. De tarieven worden geheven als percentage van de WOZ-waarde.

Bij de bepaling van het tarief wordt rekening gehouden met de totale waardeontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente. De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2025 is de WOZ-peildatum 1-1-2024. Op basis van de voorlopige WOZ-waardes is de verwachting dat de waardeontwikkeling van woningen 2,4% bedraagt. Ook voor niet-woningen is de waardeontwikkeling 1%. Voor het bepalen van de inkomsten wordt uitgegaan van de inflatiecorrectie.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2025 met de inflatiecorrectie stijgen.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is bedoeld om mensen die wel gebruik maken van de gemeente maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit de heffing komen ten gunste van de algemene middelen. De belasting wordt geheven van degene die verblijf biedt. De aanbieder kan dit bij degene die overnacht in rekening brengen. Door het uitvoeren van controles worden de aanbieders in de gemeente in de toeristenbelasting betrokken. Zo zijn wij afnemers van het boekje Vrienden op de fiets, wordt de plaatselijke krant doorgenomen, zoeken we op internet en wordt er regelmatig een rondje door de gemeente gefietst. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2025 met de inflatiecorrectie stijgen.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het PSWR (Programma stedelijk water en riolering) en volledige kostendekking.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Bedragen * 1.000 Euro

	2025
Kosten riolering	1.416
Onttrekking voorziening	246
Inkomsten riolering excl. heffingen	-
Netto kosten riolering	1.170
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	140
BTW	321
Totale kosten	1.631
Opbrengsten heffingen	1.631
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die voortkomen uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC en de overige activiteiten, zoals beleidsontwikkeling en inningskosten, die geheel of gedeeltelijk zijn toe te wijzen aan de zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds. Er wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid. Er is een besluit om in 2025 over te gaan naar gedifferentieerd tarief (DIFTAR). Financiële gevolgen zullen meegenomen worden in de najaarsnota 2025.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing.

Bedragen * 1.000 Euro

	2025
Kosten afvalinzameling	3.064
Inkomsten afvalinzameling excl. heffingen	308
Netto kosten afvalinzameling	2.756
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	72
BTW	442
Overige toe te rekenen kosten	98
Totale kosten	3.367
Opbrengsten heffingen	3.367
Dekking	100%

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven. De opbrengst mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Begraaf- en grafrechten

Deze rechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. De opbrengst mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Bedragen * 1.000 Euro

	2025
Kosten begraafplaats	231
Inkomsten begraafplaats excl. heffingen	<u>0</u>
Netto kosten begraafplaats	<u>231</u>
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	57
Overige toe te rekenen kosten	<u>0</u>
Totale kosten	<u>288</u>
Opbrengsten heffingen	80
Dekking	<u>28%</u>

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. In onderstaande tabellen zijn overzichten opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges:

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 1	Burgerlijke stand	€ 26.330	€ 24.409	93%
Paragraaf 2	Reisdocumenten	€ 268.928	€ 220.828	82%
Paragraaf 3	Rijbewijs	€ 122.498	€ 97.350	79%
Paragraaf 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	€ 10.913	€ 5.662	52%
Paragraaf 7	Overige publiekszaken	€ 3.107	€ 2.410	78%
Paragraaf 9	Bijzondere wetten	€ 151.260	€ 151.575	100%
Paragraaf 20	Diversen	€ 51.330	€ 1.759	0%
Kostendekking Hoofdstuk 1		€ 634.366	€ 503.993	79%

Hoofdstuk 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 2	Voorfase	€ 886	€ 4.964	0%
Paragraaf 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 407.432	€ 368.375	90%
Paragraaf 7	Aanlegactiviteiten	€ 30.645	€ 24.633	80%
Paragraaf 8	Overige activiteiten	€ 1.595	€ 1.035	65%
Paragraaf 13	Modaliteiten	€ -	€ 11.000	0%
Kostendekking Hoofdstuk 2		€ 440.558	€ 410.007	93%

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 1	Horeca	€ 21.497	€ 7.163	33%
Paragraaf 4	Organiseren evenementen of markten	€ 70.907	€ 9.051	13%
Paragraaf 5	Standplaatsen	€ 1.662	€ 1.469	88%
Kostendekking Hoofdstuk 3		€ 94.066	€ 17.683	19%

Recapitulatie Hoofdstuk 1,2 en 3		Lasten	Baten	Dekking
Kostendekkendheid Hoofdstuk 1		€ 634.366	€ 503.993	79%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 2		€ 440.558	€ 410.007	93%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 3		€ 94.066	€ 17.683	19%
Kostendekkendheid totale tarieventabel		€ 1.168.990	€ 931.683	80%

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2024 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een huurwoning in Nederland bedragen € 457 en voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning € 944.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de hoogste gemiddelde lastendruk staat bovenaan.

Woonlasten per huishouden

Gemeente	Bruto Woonlasten		Bruto Woonlasten	
	één persoonshuishouden		meer persoonshuishouden	
	2024	2023	2024	2023
Opmeer	€ 1.178	€ 1.105	€ 1.300	€ 1.218
Stede Broec	€ 1.039	€ 990	€ 1.172	€ 1.122
Medemblik	€ 1.004	€ 967	€ 1.105	€ 1.067
Drechterland	€ 913	€ 884	€ 1.034	€ 1.004
Enkhuizen	€ 912	€ 889	€ 996	€ 975
Hoorn	€ 836	€ 813	€ 940	€ 914
Koggenland	€ 817	€ 785	€ 921	€ 886

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, bijlage 3 woonlasten per gemeente

Conclusie

Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente voor deze regio een gemiddelde lastendruk kent en net boven het Nederlands gemiddelde zit van een meerpersoonshuishouden met een eigen woning.

Kwijtschelding

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingschuldige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingschuldige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingenschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit zal ontstaan waaruit de belastingenschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Als iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelasting, kan volstaan worden met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij een van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gemeenteraad heeft bepaald dat voor de belastingen waar vrijwel ieder huishouden mee in aanraking komt, kwijtschelding mogelijk is. Dat zijn de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit is vastgelegd in de verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Drechterland 2025. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, worden niet kwijtgescholden. Op het moment dat iemand in aanmerking komt voor volledige kwijtschelding, worden deze kosten niet in rekening gebracht.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2025 wordt rekening gehouden met € 63.000 aan kwijtschelding afvalstoffenheffing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een kengetal voor de:
 - netto schuldquote
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - solvabiliteitsratio
 - grondexploitatie
 - structurele exploitatieruimte en
 - belastingcapaciteit.
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- de vrij aanwendbare reserves;

Berekening weerstandscapaciteit

<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	2.369	
<i>Onvoorzien</i>	<u>20</u>	
Totale weerstandscapaciteit (exploitatie)		2.389
<i>Weerstandsvermogen</i>		
Algemene reserve	10.689	
Stille reserves	<u>544</u>	
Subtotaal		11.233
Totale weerstandscapaciteit		<u>13.622</u>

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de navolgende berekening is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentages te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van de woningen + de WOZ-waarde van de niet-woningen.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1595
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	0,1025
Verschil	0,0570
Onbenutte belastingcapaciteit	2.369

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt € 20.000.

Vrij aanwendbare reserves

Onder de vrij aanwendbare reserves vallen de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd zodat deze kunnen worden ingezet voor onverwachte financiële tegenvallers.

De stand van de vrij aanwendbare reserves bedraagt per 31 december 2025 € 10.689.000.

Algemene reserve	10.689
Totaal	10.689

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast.

- Garagebox aan de Dahliastraat te Hoogkarspel	13
- Woning Dorpsweg 104 te Schellinkhout	531
	544

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De risico's voor de gemeente Drechterland zijn in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen directe financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld imagoschade. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar geïventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2025 zijn 17 risico's opgenomen. De bedrijfsvoering risico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen bepalen we de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact	
5	= > € 500.000
4	= > € 100.000 < € 500.000
3	= > € 50.000 < € 100.000
2	= > € 25.000 < € 50.000
1	= < € 25.000
0	= Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen wordt aan beide een score toebedeeld. Op basis van deze scores wordt een statistische berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. In de beleidsnota is bepaald dat alleen de risico's met een score van 15 of hoger (score = kans*impact) worden gepresenteerd. Risico's met een score lager dan 15 zijn onderaan in de tabel opgenomen onder 'overige risico's'.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel risico laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve

voor is opgenomen. Alleen risico's met een score van 15 of hoger worden apart genoemd in de tabel om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Kans op optreden impact	Bedrag x kans
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording, slechte staat van onderhoud, etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico. Daarnaast is er sprake van verschillende ziekten en plagen in het openbaar groen welke niet begroot is.	Er zijn vastgestelde beheerplannen voor Wegen, Groen, Riolering, Kunstwerken, Water, Beschoeiing en de speelvoorzieningen. Voor plaagdierbestrijding wordt gewerkt om hier ook een beleid voor te maken.	€ 170.000	4 4	€ 119.000
Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Opnemen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening van de gemeenten. Gedurende het jaar rapporteren door middel van kwartaalrapportages en bespreken in AB	€ 150.000	4 4	€ 105.000
WMO	Overschrijding op de open einde regeling Wmo door een stijging van het aantal Wmo-meldingen.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 147.800	4 4	€ 103.460
Jeugdzorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg door omstandigheden waar Gemeente geen invloed op heeft, waaronder ernst en aard problematiek, jeugdbescherming- en jeugdreclasseringsmaatregelen	Goede monitoring op data middels kwartaalrapportages	€ 225.800	4 4	€ 158.060
Consultatiebureau Huisvesting	Consultatiebureau's moeten voldoen aan arbo-eisen en het plan van eisen van de GGD. Het kan voorkomen dat hierdoor wijzigingen moeten plaatsvinden, bijvoorbeeld in de vorm van verbouwingen.	Scenario's opstellen en een realistische doorberekening maken van de mogelijkheden	€ 100.000	4 4	€ 70.000
Gronden	Voor grondexploitaties worden project specifieke en algemene (conjuncturele) risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd.		€ 544.088	3 5	€ 272.044
			Overige risico's	€ 1.139.050	
			SED risico doorbelasting	€ 316.470	
			Totaal benodigde weerstandscapaciteit	€ 2.283.084	

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel door de verdeelsleutel (begroting 2025) bepaald en opgenomen onder het weerstandsvermogen van de gemeente Drechterland voor € 316.470 Voor de SED organisatie is onderstaand risico opgenomen : Datalekken en Cybercrime

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 13.139.000 en de benodigde weerstandscapaciteit is € 2.054.776 (= 90% * € 2.283.084). Het ratio weerstandsvermogen is 6,4.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen heeft het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Ons weerstandsvermogen krijgt als waardering 'uitstekend'.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen en toelichting kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken schrijft het rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Drechterland weer.

Begroting jaar 2025	Verloop van de kentallen					
	Versl. (t-2) 2023	Begr. (t-1) 2024	Begr. 2025	mrj (t+1) 2026	mjr (t+2) 2027	mjr (t+3) 2028
Kengetallen:						
1. Netto schuldquote						
a. zonder correctie doorgeleende gelden	-5%	24%	49%	59%	70%	79%
b. met correctie doorgeleende gelden	-15%	14%	39%	49%	60%	70%
2. Solvabiliteitsratio	54%	53%	43%	39%	34%	29%
3. Grondexploitatie	-1%	2%	7%	1%	-3%	0%
4. Structurele exploitatieruimte	8%	-7%	0%	-2%	-2%	-4%
5. Belastingcapaciteit	106%	104%	104%	105%	105%	106%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld. Hierbij is A het minst risicovol, B gemiddeld en C het meest risicovol.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35 %	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0 %
5. Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Drechterland heeft begroot voor 2025 een netto schuldquote van 49%. Dit impliceert dat de gemeente een lage schuldenlast heeft.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2025 begroot op 39%. Drechterland zit onder de signaleringswaarde van categorie A.

De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

De solvabiliteitsratio van Drechterland begroot voor 2025 ligt, met een percentage van 43%, nabij het gemiddelde van 50% en is dan ook goed te noemen.

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

Drechterland zit met haar kengetal op 7% in 2025 en dat houdt in een laag financieel risico.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

Dit percentage is in Drechterland voor 2025 begroot op 0%. Het percentage loopt meerjarig verder af wat een verhoogd risico met zich mee brengt.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn begroot hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Drechterland heeft ten opzichte van de VNG-norm een lage schuldpositie. Dit komt doordat Drechterland weinig leningen heeft. De solvabiliteitsratio is goed en blijft stabiel in de komende jaren

Het weerstandsvermogen van de gemeente Drechterland is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen. Op basis van de vijf kengetallen afgezet tegen de signaleringswaarden van BZK kan de conclusie getrokken worden dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden, behalve om te komen tot een reëel en structureel begrotingsevenwicht

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaalgoederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. De instandhouding van de kapitaalgoederen is een van de kerntaken van de gemeente.

Deze paragraaf gaat over het in stand houden van de bestaande Kapitaalgoederen door het uitvoeren van (klein en groot) onderhoud.

De kapitaalgoederen dragen bij aan het realiseren van doelstellingen van diverse programma's uit de begroting en zijn terug te vinden in de programma's Ruimte en Samenleving.

Beleidsuitgangspunten

Het onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Drechterland vindt plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten.

Algemene beleidskaders

In de 'Kadernotitie beheer openbare ruimte' (2011) en de uitwerking ervan in de rapportage 'Beheren op beeldkwaliteit' (2012) zijn algemene kaders beschreven voor het beheer van de openbare ruimte (domeinen openbaar groen, verharding, straatmeubilair en reiniging). Als ambitie voor het beheer van deze domeinen is gekozen voor beeldkwaliteitsniveau B: Veilig en functioneel beheer. De openbare ruimte wordt degelijk en voldoende onderhouden; over het algemeen is het heel, veilig en redelijk schoon.

De prijzen van bouwstoffen zijn de afgelopen jaren explosief gestegen. De kosten voor de fabricatie van bouwstoffen hebben een relatie met de olie en gasprijzen. Hiermee is de indexatie van de begroting niet voldoende toereikend om de indexatie conform de CBS voor de grond- weg- en waterbouw (12% gemiddeld per jaar) te dekken. Hierbij bestaat de kans dat werken niet kunnen worden uitgevoerd omdat de huidige middelen niet toereik

Ook het onderhoud van rioleringen en gebouwen gebeurt aan de hand van beheerplannen (respectievelijk het PSWR (Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2024) en het MJO-gebouwen. Hierdoor zijn ook hiervan de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk.

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

Iedere twee jaar vindt er een weg inspectie plaats. De uitkomsten van de inspectie van 2023 worden verwerkt in een onderhoudsplanning voor de vijf opvolgende jaren. De planning voor 2025 zal in Q4 van 2024 bekend zijn en wordt de voorbereiding gestart. Binnen het wegenareaal zijn er achterstanden in het onderhoud. Deze worden de komende 4 jaar weggewerkt.

Riolering

Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR)

Er is sprake van achterstallig onderhoud met betrekking op de rioleringszorg en een goed beeld van de daadwerkelijke staat van het stelsel. Bij het vaststellen van het PSWR is gerekend op basis van de technische levensduur van het rioelstelsel. Maar in de praktijk kan dit zich anders voordoen en bestaat de kans dat de riolering langer stand houdt. Naast de

noodzakelijke vervangingen en verbetermaatregelen wordt er gestuurd op beleid en risicobeperking. Vanwege de achterstand is er gekozen om het PSWR voor een kortere periode vast te stellen dan gebruikelijk is. De looptijd van het huidige PSWR wordt gebruikt om een inhaalslag te maken om een duidelijk investeringsplan te formuleren voor het nieuwe PSWR dat medio Q3 2024 vastgesteld moet worden.

Watergangen en beschoeiingen

De gemeente Drechterland heeft het baggeren van de bermsloten/wegsloten uitbesteed aan HHNK (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) (2023-2029, cyclustijd 7 jaar). Daarnaast heeft de gemeente een meerjarig baggerplan (2024-2033, cyclustijd 10 jaar) op laten stellen voor de na de Overdracht Stedelijk Water nog te baggeren waterwegen, waarvoor de gemeente zelf verantwoordelijk voor is. De verwachting is dat het baggerplan in de eerste helft van 2025 kan worden voorgelegd aan de raad.

Groen

De afgelopen jaren is gebleken dat door het verlengen van het groeiseizoen de afgesproken beeldkwaliteit niet werd gehaald en feitelijk al op C niveau werd onderhouden. Het onderhoudsniveau van gazons en de onkruidbestrijding in beplanting wordt hiermee geconsolideerd. Dit zal op den duur leiden tot een achteruitgang van de technische kwaliteit van het openbaar groen.

In het kader van de klimaatambities zal meer aandacht geschonken moeten worden aan de vergroening van de buitenruimte. Vervangen en nieuwe aanplant van bomen zal meer aandacht en middelen vragen.

Spelen

De technische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de speelvoorzieningen is op orde. Echter de functionaliteit en de speelwaarde laat op sommige locaties te wensen over.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk). We onderhouden en verduurzamen het gemeentelijk vastgoed. Het groot onderhoud gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP). We starten met het onderzoek naar het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. We werken effectief en transparant en maken werk met werk als het gaat om toegankelijkheid en duurzaamheid.

Openbare verlichting

Het areaal is voor een groot deel op orde en bestaat momenteel uit 5137 verlichtingsobjecten. Verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen zijn in beeld en worden jaarlijks projectmatig en wijkgericht vervangen. Deze vervangingsmethode zorgt voor een tijdelijke afname van de verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen, maar zal het niet helemaal wegnemen, omdat er jaarlijks te vervangen objecten bij komen. Circa zestig procent van de verlichtingsobjecten zijn voorzien van led lichtbronnen. Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. De vervangingen en onderhoud wordt in 2025 voortgezet.

Bruggen

Het areaal gemeentelijke bruggen is op orde. Ze zijn veilig en functioneel. De komende jaren zal worden ingezet op het vervangen van houten fiets/voetgangersbruggen door bruggen bestaande uit duurzamere materialen.

Verkeerskundig meubilair

Het verkeerskundig meubilair bestaat uit verkeersborden en dragers, markeringen en overige zaken als komborden en schrikhekken. Jaarlijks wordt een deel van het areaal geïnspecteerd en gecontroleerd op juridische status (staan de juiste borden op de juiste plaats). Met deze aanpak worden alle verouderde borden en bijbehorende dragers vervangen. De vervangingen worden in 2025 voortgezet.

Begraafplaatsen

Het technisch beheer is op orde en voldoet aan het gestelde beeldkwaliteitsniveau.

Financiële consequenties

Voor het klein onderhoud worden budgetten geraamd en voor het groot onderhoud zijn voorzieningen gevormd. Gebiedsuitbreiding of wijzigingen in de kwaliteit kunnen leiden tot stijging van de lasten.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2025 gereserveerd zijn voor het klein- en groot onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen.

Onderdeel	Omschrijving	Begroting 2025
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	172
Speel terreinen	Dagelijks onderhoud	89
Waterwegen	Dagelijks onderhoud	186
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	1.235
Riolering	Dagelijks onderhoud	195
Wegen	Dagelijks onderhoud	525
	Storting voorziening groot onderhoud	275
	Aanwending voorziening groot onderhoud	590
Bruggen	Dagelijks onderhoud	51
	Storting voorziening groot onderhoud	32
	Aanwending voorziening groot onderhoud	31
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	34
	Storting voorziening groot onderhoud	44
	Aanwending voorziening groot onderhoud	25
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	212
	Storting voorziening groot onderhoud	179
	Aanwending voorziening groot onderhoud	304

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Het geeft ook inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet,
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen en
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof).

In de Gemeentewet staat dat de provincies het financieel toezicht op gemeenten uitvoeren. De taken van de toezichthouder op dit terrein vloeien voort uit de Wet fido.

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017 en
- het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie zorgt ervoor dat voldoende geld beschikbaar is, zodat aan alle financiële verplichtingen kan worden voldaan. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen en garanties en het beheersen van financiële risico's.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut,
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening,
- het voldoen aan de kasgeldlimiet en
- het voldoen aan de renterisiconorm.
-

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt overeenkomstig de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen en
- in beheer gekregen waarborgsommen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen. Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering. Naar verwachting is er eind 2025 langlopende financiering noodzakelijk.

	2025	2026	2027	2028
Stand langlopende leningen per 1 januari	10.425	19.625	23.425	27.025
Nieuwe leningen	10.000	5.000	5.000	5.000
Reguliere aflossingen	800	1.200	1.400	1.600
Verwachte stand 31 december	19.625	23.425	27.025	30.425

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen.

	2025	2026	2027	2028
Stand uitgezette leningen per 1 januari	5.616	5.477	5.338	5.199
Nieuwe leningen	-	-	-	-
Reguliere aflossingen	139	139	139	139
Extra of vervroegde aflossingen	-	-	-	-
Verwachte stand 31 december	5.477	5.338	5.199	5.060

Indicatoren

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerst.

Koersrisico

De gemeente beschikt niet over aandelen van beursgenoteerde ondernemingen en loopt als zodanig geen risico's. Wel neemt de gemeente deel in het aandelenvermogen van de BNG Bank, Alliander en HVC Groep. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm ingesteld.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het voorkomt dat de gemeente gelijktijdig teveel leningen gaat herfinancieren.

Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Renterisico				
1. Renteherzieningen				
2. Te betalen aflossingen	800	1.200	1.400	1.600
3. renterisico (1+2)	800	1.200	1.400	1.600
Renterisiconorm				
4a. Omvang begroting 1 januari	57.582	56.385	58.996	60.521
4b. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm (4a x 4b)	11.516	11.277	11.799	12.104
Toets renterisiconorm				
Renterisico op vaste schuld (3)	800	1.200	1.400	1.600
Renterisiconorm (4)	11.516	11.277	11.799	12.104
Ruimte (3-4)	-10.716	-10.077	-10.399	-10.504
(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm				
(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm				

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt blijven de komende periode binnen de norm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is door het Rijk ingevoerd om risico's te beperken bij het aantrekken van geld. De limiet bepaalt in hoeverre we tekorten op de bank mogen aanvullen met kortlopend geld. De limiet is 8,5% van het begrotingstotaal (totaal lasten). Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

	2025
	Omschrijving
1.	Toegestane kasgeldlimiet
	Omvang begroting per 1 januari 57.582
	Percentage kasgeldlimiet 8,50%
	Omvang kasgeldlimiet 4.894
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2025)
	Opgenomen gelden < 1 jaar 2.438
	Schuld in rekening courant 0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar 0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld) 0
	2.438
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2025)
	Contante gelden in kas 369
	Tegoeden in rekening courant 0
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar 0
	369
4.	Toets kasgeldlimiet
	Toegestane kasgeldlimiet 4.894
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3) 2.070
	Ruimte (4-5) 2.825

Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

Kredietrisico

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen uit hoofde van de publieke taak en anders worden zoveel mogelijk zekerheden opgenomen. Door invoering van het schatkistbankieren kunnen overtollige middelen alleen nog worden aangehouden in de schatkist van het Rijk.

Schatkistbankieren

De gemeente is verplicht om de overtollige middelen aan te houden bij het Rijk.

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze. Het gehanteerde renteomslagpercentage bedraagt 0,268%.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaats vindt.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	239	
De externe rentebaten (idem)	100 -/-	
	<hr/>	
Totaal door te rekenen externe rente		139
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	5 -/-	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	1 -/-	
De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	10 +/+	
	<hr/>	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		4
Rente over eigen vermogen		0 +/+
Rente over voorzieningen		0 +/+
		<hr/>
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		143
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		139 -/-
		<hr/>
Renteresultaat op het taakveld Treasury		4

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf komen de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering aan de orde. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Het gaat hierbij om de bedrijfsprocessen van de drie gemeenten die zijn ondergebracht bij de SED organisatie. In de begroting 2025 van de SED organisatie is uitgebreid ingegaan op wat we in 2025 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dat kost. In deze paragraaf staan de belangrijkste ontwikkelingen en focus voor het jaar 2025.

Hiermee zal uiteindelijk de dienstverlening verbeteren, zullen we medewerkers kunnen binden, boeien en aantrekken en werken we bevlogen en rechtmatig.

In deze paragraaf gaat het over de inrichting van de bedrijfsvoering. Inspanningen voor de verbetering van onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven zijn beschreven in programma Bestuur en Dienstverlening.

Digitalisering als katalysator

We erkennen de groeiende rol van digitalisering in onze hedendaagse samenleving. Wij streven ernaar digitalisering te omarmen als een stimulans voor groei en innovatie binnen onze organisatie. Dit betekent investeren in geavanceerde technologieën, het verbeteren van data-analyse en het optimaliseren van onze processen om efficiënter en klantgerichter te opereren. In situaties van arbeidskrapte, zoals een tekort aan gekwalificeerd personeel of een stijgende vraag naar bepaalde diensten, kan digitalisering dienen als een katalysator voor oplossingen. Voor ondernemers en inwoners van onze 3 gemeenten streven wij naar een verhoogde digitale toegankelijkheid in 2025. Wij zetten onder andere in op het digitaal ontvangen van belastingaanslagen, online betalen van leges en vergunningen, synchronisatie van de WOZ-administratie, modernisering van taxatieverslagen, het gebruik van robots om administratieve processen te vereenvoudigen en te versnellen, en het vergroten van de digitale toegankelijkheid van informatiebronnen zodat deze voor iedereen bereikbaar zijn.

Mens in ontwikkeling

Met een terugtrekkende rijksoverheid die steeds meer verantwoordelijkheden bij gemeenten en lokale overheden legt, ondergaat het landschap van openbare dienstverlening en ambtenarij aanzienlijke veranderingen. In deze context is 'Mens in ontwikkeling' een strategische benadering om ervoor te zorgen dat medewerkers van de SED-organisatie goed zijn voorbereid op de nieuwe uitdagingen en verantwoordelijkheden. Om medewerkers aan ons te blijven binden, stellen we een visie op over leren en ontwikkelen zodat we invulling gaan geven aan een 'leven lang leren' waarbij we samenwerken met regiopartners waaronder de Westfriesland Academy.

Vitaliteit, arbeidsomstandigheden en duurzame inzetbaarheid moeten er voor zorgen dat we kunnen blijven inspelen op de behoeften van onze medewerkers.

De SED organisatie is aangesloten bij de cao gemeenten. De cao gemeenten is op 13 februari 2024 gepubliceerd en loopt tot 31 maart 2025. Omdat ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 de cao 2025 niet bekend is, is voor de loonontwikkeling uitgegaan van de loonindexering op basis van de regionale richtlijn voor gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord. Zodra de cao voor de rest van 2025 is verwerken we de effecten in de overige P&C-producten.

Inspelen op de veranderende opgave

Het vermogen om in te spelen op veranderende opgaven is van groot belang in een dynamische en complexe wereld. Het stelt ons in staat om veerkrachtig te blijven en om ons aan te passen aan nieuwe uitdagingen en kansen. Dit vraagt om proactieve planning, communicatie en (persoonlijk) leiderschap om ervoor te zorgen dat we als organisatie wendbaar blijven en onze doelen blijven nastreven, zelfs in een steeds veranderende omgeving.

De maatschappelijke opgaven worden steeds complexer. Dat vraagt ook van de SED medewerkers om een andere benadering en werkwijze. Veel opgaven beperken zich niet tot één afdeling of domein maar vragen om een integrale aanpak die zich niets aantrekt van onze organisatiestructuur.

En het gaat verder dan onze eigen organisatie. Steeds meer opgaven vereisen een brede samenwerking met allerlei andere betrokkenen: met inwoners via participatie, met andere overheden (andere West-Friese gemeenten, provincie, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen, met samenwerkingspartners uit bedrijfsleven en het maatschappelijk veld. Voorbeelden daarvan zijn het ontwikkelen van een nieuwe wijk, de energietransitie, de opvang van ontheemden, zorg en veiligheidsvraagstukken. Dit vraagt om andere competenties en een andere manier van sturing dan via de traditionele afdelingsgrenzen.

Dat betekent investeren in opleiden en trainen en het ontwikkelen van een visie op (persoonlijk) leiderschap. In combinatie met de pijler mens in ontwikkeling vormen, onder andere, deze veranderende competenties uitgangspunten voor de strategische personeelsontwikkeling (SPO). Hiermee krijgen we meer zicht op het aantrekken van nieuw talent en op welke wijze we dit doen. Invulling geven aan een gerichte arbeidsmarktcommunicatie ondersteunt hierin. Tevens krijgen we zicht op het talent dat we in huis hebben en waar we ons nog op kunnen ontwikkelen. Hiermee worden we een aantrekkelijke werkgever om voor te werken.

Betrouwbaarheid versterken

Een belangrijk maatschappelijk thema waar we ons bewust van moeten zijn, is het afnemende vertrouwen van inwoners in de overheid. Betrouwbaarheid is de kern van ons succes. We zullen blijven werken aan het versterken van ons imago en het opbouwen van vertrouwen bij onze inwoners en stakeholders. Om onze betrouwbaarheid te vergroten, implementeren we een effectief risicobeheerbeleid dat risico's identificeert, beoordeelt en beheert. We delen actief relevante informatie met belanghebbenden en streven naar een transparant klimaat binnen onze gemeente, waarbij wetgeving zoals de Wet Open Overheid (WOO) ons ondersteunt. We evalueren en verbeteren onze planning & control cyclus, investeren in passende ICT-applicaties en ontwikkelen een datagerichte cultuur om onze essentiële processen te versterken.

Verbonden partijen

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Voor het adequaat invullen van de toezichthoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft en de financiële positie van de verbonden partijen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

Ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland (ABWF) is de voortzetting van de gemeenschappelijke regeling Centraal afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW), waarbinnen tot 2020 het afvalbeleid binnen de regio West-Friesland werd uitgevoerd. Door de wijzigingen binnen de regeling hebben de gemeenten de, voorheen aan de CAW gedelegeerde, verordende- en beleidsbevoegdheden terug en zijn de aandelen overgedragen aan de individuele gemeenten. Nu kent de GR nog maar een klein aantal verantwoordelijkheden.

Het ABWF heeft geen eigen huisvesting en geen eigen personeel. De ondersteuning is ondergebracht bij de SED organisatie.

Verbonden partijen

In onderstaande tabel staan de verbonden partijen en, indien van toepassing, de gemeentelijke bijdrage.

Drechterland

	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025
Gemeenschappelijke regelingen:			
SED organisatie	12.501	13.009	13.978
SSC DeSom	1.019	971	1.134
Westfries Archief	181	194	213
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	69	70	68
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.254	1.320	1.450
Recreatieschap Westfriesland	125	137	145
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	932	1.251	1.361
WerkSaam Westfriesland	653	804	822
Afvalbeheer Westfriesland	6	7	7
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	506	628	585
Archeologie Westfriesse gemeenten	32	30	
Deelnemingen:			
HVC Groep	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Alliander NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	17.278	18.421	19.763

Gemeenschappelijke regelingen

SED organisatie

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang:

De SED organisatie werkt aan een prettige woon- werk- en leefomgeving. Zij staat voor goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, en krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Activiteiten en ontwikkelingen:

We bouwen aan een stevige organisatie en zijn goed in contact met onze medewerkers. Daarbij zijn de volgende succesbepalende factoren opgesteld:

1. Focus op dienstverlening
“Dienstverlening aan de inwoners, bedrijven, verenigingen en collega’s voldoet aan de overeengekomen kwaliteit”
2. Opgave integraal centraal stellen
“Integrale aanpak van maatschappelijke opgaven”
3. Aantrekkelijk werkgeverschap
“We zijn een aantrekkelijke werkgever voor huidige en nieuwe medewerkers”
4. SED in control
“De interne processen zijn op orde zodat we in de toekomst goed kunnen (bij)sturen”
5. Balans tussen bevlogenheid, beheersing en bedoeling
“Uitkomst en het evenwicht van de vorderingen die we maken op de vier succesbepalende factoren”

In de kaderbrief 2025 SED hebben we de leidraad vastgesteld om langs de lijn van vier centrale pijlers onze inzet en acties te bepalen. Deze vier pijlers dragen bij aan de succesbepalende factoren. Dit betekent dat in 2024 en 2025 de SED-organisatie zich zal focussen op deze zaken:

- Digitalisering als katalysator
- Mens in ontwikkeling
- Inspelen op veranderende opgaven
- Betrouwbaarheid vergroten

Hierdoor zal uiteindelijk de dienstverlening verbeteren, zullen we medewerkers kunnen binden, boeien en aantrekken en werken we bevlogen en rechtmatig.

Risico's:

- Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen,
- personeel, beperkte structurele formatie en
- wet- en regelgeving, het ontbreken van juridische kennis en capaciteit in primaire proces.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	17.726	17.183
Verwacht resultaat	0 (De SED organisatie brengt alle lasten in rekening bij de deelnemende gemeenten.)	

SSC DeSom

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang:

De deelnemers en WerkSaam ondersteunen met ICT-voorzieningen en deze voorzieningen steeds beter afstemmen op de behoefte van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.

Activiteiten en ontwikkelingen:

DeSom heeft een nieuwe visie op haar dienstverlening gepresenteerd, 'DeSom 2.0'. Deze visie is opgesteld op verzoek van de deelnemers in samenwerking met de hoofden Bedrijfsvoering van de aangesloten gemeenten. Kenmerken van de nieuwe koers van SSC DeSom -oftewel 'DeSom 2.0'- zijn:

- Standaard basisdienstverlening; Focus op ICT kantoorautomatisering en connectiviteit.
- Standaard hostingdiensten; Hosting en Differentiatie ICT diensten.
- Flexibele diensten op basis van individuele en gezamenlijke opdrachten.

De realisatie van 'DeSom 2.0' vergt een veranderopgave. Deze veranderopgave kost tijd en is geschat op ongeveer drie jaar. In de business case is een globale planning opgenomen voor de veranderopgave naar 'DeSom 2.0. De financiële gevolgen van de verandering voor 2025 zijn verwerkt in deze begroting.

Risico's:

- Cyberaanvallen en/of cybercriminaliteit,
- geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen,
- incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers,
- ontvlechting van WerkSaam WF,
- beëindigen van contracten met onze leveranciers en
- tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	111	111
Vreemd vermogen	4.163	3.499
Verwacht resultaat		0

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:

Goed informatiebeheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen. Informatie van nu is ook na vele jaren nog waardevol. Als historische bronnen maken ze deel uit van het cultureel erfgoed van ons land. Het Westfries Archief heeft daartoe drie kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:

- Het ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden;
- Informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen;
- Beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie.

Het beleidsplan liep tot 2023. Inmiddels is er een nieuw beleidsplan opgesteld en vastgesteld. In het aankomende beleidsplan voor de periode 2024-2027 wordt de missie als volgt verwoordt: Het Westfries Archief is hét centrum voor informatiebeheer in Westfriesland en draagt daarmee bij aan een transparante overheid en tegelijkertijd voor een duurzaam, toegankelijk, betrouwbaar en levend geheugen van Westfriesland.

Activiteiten en ontwikkelingen:

1. De archiefwet zal worden gewijzigd waardoor archieven van overheden na 10 jaar, in plaats van 20 jaar, openbaar zullen worden en in beheer overgedragen aan het Westfries Archief. Dit zal een inhaalslag en grote toename in digitale opslag en beheer met zich meebrengen, waarbij het Westfries Archief ook meer betrokken zal zijn bij informatievorming en -beheer van gemeenten en deelnemende GR'en.
2. De depots van het WFA beginnen vol te raken. Daar zullen maatregelen voor genomen worden. Enerzijds door te investeren in nieuwe verrijdbare stellingen en anderzijds door het digitaliseren van de bouwvergunningen
3. Het eDepot is in de periode 2020-2023 gerealiseerd en functioneert goed. De komende jaren zal deze verder volstromen met de digitaal gevormde informatie van alle gemeenten. Waarmee deze veilig en duurzaam bewaard zal worden en tevens verder ontsloten wordt voor de eigen organisatie en de burger.
4. In de regio Westfriesland bevindt zich ruim 660 meter bouwvergunningen die zich in de depots bij het Westfries Archief bevinden of daar binnenkort naar worden overgebracht. In 2021 heeft het Westfries Archief een aanbesteding doorlopen waarbij alle bouwdoSSIERS uit de periode 1902 tot 2010 met een totaal van 660 meter zal digitaliseren. Het Westfries Archief coördineert en regisseert dit 4 jaar durende project. Financiering van dit project gebeurt, conform het besluit van het AB, met inzet van de bestemmingsreserve aangevuld met een deel van het reguliere budget. De bouwdoSSIERS die nog niet in aanmerking komen voor overbrengen ten tijde van de start van het project belasten we door aan de gemeenten. Sinds de start van het regionale digitaliseringsproject in 2021, is 255 meter gedigitaliseerd. In 2023 zal daar nog eens ruim 165 meter bijkomen.. In dit project worden gedurende 4 jaar alle 168.000 bouwvergunningen gescand en duurzaam bewaard, De digitale exemplaren worden opgeslagen in het WF eDepot en online beschikbaar gesteld.

Risico's:

- Een ramp of een crisis,
- een langdurig zieke medewerker,
- sterke verhoging energiekosten door de klimaatinstallatie,
- cyberaanvallen en
- ongeluk bezoeker/personeel met mogelijk letsel.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	127	100
Vreemd vermogen	382	398
Verwacht resultaat		0

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:

Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Activiteiten en ontwikkelingen:

De kerntaken zijn: Het regioteam richt zich op de ondersteuning van de regionale samenwerking en draagt bij aan de regionale samenwerking en de ambities in het Pact van Westfriesland door:

1. Faciliteren regionale afstemming in stuurgroep Pact, portefeuillehoudersoverleggen ABZ, VVRE en Madivosa en afdelingshoofden VVRE en Madivosa, de Westfriesse Samenwerkingsdriehoek, Kring Gemeentesecretarissen, strategisch adviseurs en projectleiders Pact.
2. Versterken van de samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke partners door het aandragen van oplossingen voor knelpunten en doen van voorstellen voor de ontwikkeling van het Pact en mogelijkheden voor financiering.
3. Zichtbaar maken van de ambities, ontwikkelingen, successen en aandachtspunten van het Pact en de regio.
4. Bewaken van de samenhang in het Pact door het leggen van verbindingen tussen projecten en projectleiders die verbonden zijn aan het Pact.
5. Versterken en onderhouden van verbindingen van de activiteiten van het Pact met regio Alkmaar, De Kop, Noord-Holland Noord, de MRA, de Provincie NH en ministeries.

Het Pact van Westfriesland is de kapstok om de gezamenlijke ambities van de zeven Westfriesse gemeenten te realiseren. In 2020 zijn de ambities vertaald in concrete acties en vastgelegd in een Uitvoeringsagenda. Deze agenda heeft een looptijd tot en met 2024. Vanuit

het regioteam is een project gestart om de Uitvoeringsagenda te evalueren en met voorstellen te komen voor een nieuwe strategische agenda voor Westfriesland.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.

Activiteiten en ontwikkelingen

Lokale veiligheid is ons grootste goed en de vrijwilligheid als de ruggengraat van ons brandweerstelsel is daarbij randvoorwaardelijk. De brandweer beschikt over een fijnmazig netwerk van 52 posten - verspreid over 16 gemeenten - en bestaat uit circa 1150 vrijwilligers en 250 beroepsmedewerkers. De doorontwikkeling van brandweezorg is bedoeld om de veiligheid te garanderen door de vrijwilligheid te versterken, zodat onze mensen kunnen (blijven) doen waar zij goed in zijn: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en bieden van hulp. Het meerjarenontwikkelplan 2024-2027 geldt als basis voor de toekomst waarbij we investeren in de veiligheid van al onze inwoners. Het beschrijft de actuele ontwikkelingen en knelpunten. Daarnaast doet het plan een voorstel op hoofdlijnen voor de uitwerking van een 3-tal ontwikkelopgaven:

1. Vakbekwaamheid
2. Paraatheid en beschikbaarheid
3. Noodzaak tot modernisering

Risico's:

- Brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst,
- langdurige uitval,
- IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.),
- tekort ambulanceverpleegkundigen,
- materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten en
- aanbestedingsclaim.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	4.690	4.851
Vreemd vermogen	57.230	59.415
Verwacht resultaat		0

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:

Het ABWF is een gemeenschappelijke regeling waarin de zeven westfriesse zaken afstemming op het gebied van de afvalinzameling, het contractmanagement HVC en aandeelhouderszaken. Eveneens is het ABWF de eigenaar van en verantwoordelijk voor de voormalige stortplaats te Westwoud.

Activiteiten en ontwikkelingen:

- Het ABWF zet zijn taken op het gebied van afvalinzameling, contractmanagement en aandeelhouderszaken voort.
- Op basis van het afkoopvoorstel voor de voormalige vuilstort te Westwoud, wordt de koers voor de nazorg bepaald.

Risico's:

- Ondersteuning (geen eigen huisvesting en personeel) en
- Stortplaats Westwoud.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	74	98
Vreemd vermogen	1.436	1.386
Verwacht resultaat		24

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:

De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord. Ze spelen een belangrijke rol bij de maatschappelijke opgaven waar de regio voor staat; er moeten meer woningen bijkomen, de overstap naar duurzame energie moet gemaakt worden, en de stikstofuitstoot moet omlaag. Hele sectoren, bijvoorbeeld de agrarische, moeten in dit kader ondersteund worden om deze transitie mogelijk te maken. Daarnaast werkt de OD samen met veel verschillende (keten)partners.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De Handhavings- en Uitvoeringsstrategie 2024 – 2027 (U&H-strategie voor de overgedragen milieutaken) is vastgesteld. Deze strategie geeft inzicht in de prioriteiten en vormt het kader voor de uitvoering van de wettelijke milieutaken, het beleid en de ambities van de deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland. Het geeft aan wat we gezamenlijk willen bereiken en welke instrumenten daarvoor ingezet worden. In de strategie zijn de ontwikkelingen als gevolg van de Omgevingswet, het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP) en de maatschappelijke opgaven zoals circulaire economie, energietransitie, stikstof, indirecte lozingen, Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en ondermijning meegenomen.

Naar aanleiding van de resultaten van de commissie Van Aartsen is een Interbestuurlijk Programma gestart. Hierin is onder meer aandacht voor de robuustheid van de omgevingsdiensten, normfinanciering, de schaarste op de arbeidsmarkt en de kwaliteitscriteria. Het plan van aanpak Interbestuurlijk programma VTH Robuustheid Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) is op 27 juni 2024 in het algemeen bestuur vastgesteld. Voor de financiële dekking van dit plan zijn (proces)afspraken gemaakt en er zal een onafhankelijk efficiencyonderzoek worden uitgevoerd. De effecten om tot bovenstaande financiële dekking van het plan van aanpak robuustheid te komen, zullen via het reguliere P&C-proces worden uitgelegd en verantwoord.

Risico's:

- Claims,
- Datalek van geregistreerde gegevens,
- Aanbestedingsrisico's;
- Projecten ten laste van het rekeningresultaat.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	2.446	2.446
Vreemd vermogen	5.421	5.421
Verwacht resultaat		0

Recreatieschap Westfriesland

Gerelateerd aan programma: Samenleving

Vertegenwoordiging Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang:

Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De planning is eind 2024 een nieuwe Recreatievisie vast te stellen. In 2025 starten we met de realisatie van de ambities hiervan.

Risico's:

- Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte,
- beëindigen overeenkomst door verhuurders en/of verpachters,
- het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling,
- imagoschade,
- gevolgen van klimaatverandering en
- aansprakelijkheid door incidenten in openbare buitenruimte.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	1.633	1.571
Vreemd vermogen	1.043	1.706
Verwacht resultaat		0

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Gerelateerd aan programma: Samenleving

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel en openbaar belang:

De basistaken (uniformdeel) zijn:

- kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van inwoners;
- het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners),
- Uitvoering van infectieziektebestrijding en
- uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Een belangrijk deel van de activiteiten van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken voert de GGD levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedspreekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.

Voor het jaar 2025 verwacht GGD HN geen extra (structurele) financiering van de gemeenten nodig te hebben. Met het oog op de komende veranderingen in de uitkering uit het Gemeentefonds is GGD HN zich ervan bewust dat kritisch gekeken moet worden naar de GR-taken en aanvullende diensten. Hiertoe is in het algemeen bestuur van 13 maart 2024 afgesproken dat het (algemeen) bestuur en directie met elkaar in gesprek gaan over de financiële vooruitzichten voor 2026 en verder in de context van het ravijnjaar.

Risico's:

- Verbetering basispakket JGZ,
- ziekteverzuim JGZ,
- hogere instroom Veilig Thuis,
- informatiebeveiliging en privacybescherming,
- compensatie Cao-gebonden loonstijgingen,
- kostenstijgingen,
- medische arrestantenzorg en
- reizigersadviesing.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	1.396	1.626
Vreemd vermogen	23.835	23.835
Verwacht resultaat		180

WerkSaam Westfriesland

Gerelateerd aan programma: Samenleving.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang:

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriese gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Lukt het (nog) niet om te werken dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.

Activiteiten en ontwikkelingen:

WerkSaam geeft verdere uitvoering aan het beleidsplan dat loopt tot en met 2025. WerkSaam werkt aan het project WerkSaam 2028 om in de toekomst zwarte cijfers te blijven schrijven. Ook zoekt WerkSaam naar verdere besparingsmogelijkheden zonder dat dit afdoet aan de kwaliteit van de dienstverlening.

Risico's:

- Resultaat Leerwerk-bedrijven,
- wegvallen incidentele dekking,
- externe factoren,
- uitvoeringstaken Wet Inburgering,
- mogelijke bezuinigingen,
- bijdrage GR en gemeentefonds en
- additionele werkplekken beschut.

	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	8.394	8.533
Vreemd vermogen	11.474	11.532
Verwacht resultaat		0

Archeologie Westfriese gemeenten

Gerelateerd aan programma: Samenleving.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel en openbaar belang:

Archeologie West-Friesland is onze gecertificeerde instelling die verantwoordelijk is voor het (laten) doen van archeologische opgravingen op het land en in het water zoals dit is vastgelegd in de Omgevingswet.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Archeologie West-Friesland geeft als certificaathouder advies. Door middel van een quickscan beoordelen zij of en zo ja, in welke mate archeologisch onderzoek nodig is. Vervolgens voeren zij dit onderzoek uit of voeren zij de monitoring op het onderzoek uit. Zo wordt er voor gezorgd dat bij een opgraving de verrichte handelingen en aangetroffen archeologische vondsten worden gedocumenteerd, de vondsten worden geconserveerd en een rapport wordt opgesteld waarin de resultaten van de handelingen zijn beschreven. Naast advisering en uitvoering draagt Archeologie West-Friesland bij aan gemeentelijke beleidsontwikkeling en verzorgt zij publieksactiviteiten en pr.

Deelnemingen

Ontwikkelingsbedrijf NHN

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Doel en openbaar belang:

Het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN) is een economische uitvoeringsorganisatie en heeft als doel het bevorderen van de economische ontwikkeling van Noord-Holland Noord vanuit het perspectief van brede welvaart.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Voor de periode 2025 tot en met 2031 is een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten tussen de aandeelhouders (17 gemeenten van Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland) en het ONHN. In de DVO is afgesproken dat het ONHN de volgende activiteiten uitvoert:

- Het ondersteunen van (de randvoorwaarden voor) een aantrekkelijk vestigingsklimaat,
- Het ondersteunen van bestaande MKB bedrijven en
- Het aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven.

Het betrekken van bedrijven uit de regio bij regionale en provinciale opgaven.

BNG Bank

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Doel en openbaar belang:

De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De BNG heeft zich gecommitteerd om bij te dragen aan het nationale Klimaatakkoord en aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van Parijs. De bank ontwikkelt en stimuleert innovatieve duurzame verdienmodellen. Dankzij haar toprating kan de bank tegen lage tarieven geld lenen op de internationale geld- en kapitaalmarkt, en dit geld vervolgens tegen lage prijzen uitlenen aan klanten.

Het fundingbeleid blijft onveranderd gericht op permanente toegang tot de geld- en kapitaalmarkt voor de gewenste looptijden en volumes tegen zo laag mogelijke kosten.

Risico's:

Er zijn geen risico's bekend.

Financieel belang:

De gemeente heeft als aandeelhouder 113.140 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

Alliander

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Doel en openbaar belang:

Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren, bereiden ze zich voor op een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Stede Broec heeft aandelen in Alliander, waarvan de dividend op Algemene dekkingsmiddelen wordt ontvangen.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De energietransitie is in een volgende versnelling gekomen. Op steeds meer daken en velden komen zonnepanelen. Daarnaast worden meer windparken en groengasinstallaties gebouwd. Verder komt elektrisch rijden steeds meer op. Alliander faciliteert deze transitie. Zo sluiten we zonnepanelen en windmolens aan op ons elektriciteitsnet, zodat zij hun groene stroom kunnen transporteren naar verbruikers verderop. Steeds meer woningen worden opgeleverd zonder aansluiting op het gasnet. Groengasinstallaties voeden hun duurzame variant voor aardgas in op onze gasnetten. En elektrische voertuigen krijgen stroom uit laadpalen die worden gevoed door ons elektriciteitsnet.

Risico's:

Er zijn geen risico's bekend.

Financieel belang:

De gemeente heeft als aandeelhouder 15.756 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

HVC Groep

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Doel en openbaar belang:

HVC is een afval- en energiebedrijf met zowel publieke als commerciële activiteiten op het gebied van afval en energie. Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met een looptijd van 6 jaar (1 januari 2020 tot 1 januari 2026). Eveneens heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Aan het aandeelhouderschap is een ballotageovereenkomst verbonden waarin onder meer geregeld is dat het brandbaar afval afgestaan moet worden en de gemeente, samen met de andere aandeelhouders, garant staat voor een deel van de leningen.

Activiteiten en ontwikkelingen:

- De samenwerking tussen de gemeente en HVC op het gebied van afvalinzameling en -verwerking wordt doorlopend verbeterd.
- HVC ontwikkelt zich verder door tot afval- en energiebedrijf. Dit vereist aanpassing en professionalisering van het aandeelhouderschap. Het beoordelen van voorstellen uit de aandeelhoudersvergadering en kennis van de bedrijfsrisico's worden steeds belangrijker.

Risico's:

- Op een aantal vlakken worden de activiteiten van HVC significant beïnvloed door regulering vanuit de overheid.
- Prijsfluctuaties van elektriciteit en gas, maar ook van bijvoorbeeld grondstoffen zoals papier en metalen hebben een direct effect op de marge en de dekkingsbijdrage van activiteiten van HVC.
- Door een slechter wordende wereldmarkt voor schadeverzekeringen en een eigen negatieve schadestatistiek over de afgelopen 10 jaar, ziet HVC zich geconfronteerd met toenemende verzekeringskosten op een aantal van de hoofdverzekeringen van HVC zoals allrisk en aansprakelijkheid.
- Incidenten leiden tot uitval, letsel en discontinuïteit van processen. Een adequaat onderhoudsprogramma is een randvoorwaarde voor veilige, betrouwbare installaties. Daarnaast is het uitgangspunt van HVC dat de installaties binnen de vigerende milieunormen presteren.

Financieel belang:

De gemeente heeft als aandeelhouder 31 aandelen voor een totaal van € 1.000.

Grondbeleid

Visie

In de paragraaf grondbeleid van de begroting 2025 wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

De vigerende Nota Grondbeleid is vastgesteld in 2017. Een nota grondbeleid is niet verplicht en kent dus ook geen termijn voor herziening. De huidige nota gaat op hoofdlijnen uit van 'situationeel' grondbeleid, waarbij per project gekeken wordt welke rol de gemeente het beste past. In alle gevallen zijn marktconforme prijsstellingen het vertrekpunt

Vanuit de nieuwe Omgevingswet en de nog vast te stellen gemeentelijke omgevingsvisie, zal in Q3 2024 de nota grondbeleid geactualiseerd worden, vergezeld met een nota kostenverhaal.

Beleidsverantwoording

Verantwoording

Over grondexploitaties wordt op verschillende manieren verantwoording afgelegd:

1. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de Raad, het College en de SED zoals beschreven in de Nota Grondbeleid.
2. De projecten doorlopen de algemene fasen in gebiedsontwikkelingen (initiatief, haalbaarheid en realisatie, waarbij in principe per faseovergang verantwoording over de af te sluiten fase en toestemming voor de volgende fase wordt gevraagd aan het College en/of Raad.
3. Verantwoording in de P&C cyclus.
4. Tussentijdse college & raadinformatie en besluiten bij majeure afwijkingen op de kaders

Prognose resultaten

De gemeente Drechterland zal in 2025 en verder naar verwachting nog de volgende twee actieve grondexploitaties hebben:

1. Schellinkhout sportveldlocatie
2. Schellinkhout dorps huislocatie

Hieronder worden deze twee projecten beschreven.

Schellinkhout sportveldlocatie

Door het beëindigen van de sportactiviteiten ter plaatse van de sportvelden in Schellinkhout, gekoppeld aan de behoefte aan het realiseren van een gedifferentieerd lokaal woonprogramma heeft de raad op 29 juni 2020 een start en kaders (mee) gegeven aan de gebiedsontwikkeling en grondexploitatie op deze locatie. Wegens nieuwe inzichten heeft de raad op 24 januari 2022 een positief besluit genomen op het nieuwe concept met bijbehorende grondexploitatie. Dit concept is in 2022 verder afgestemd met omwonenden, de CPO, alliantie, woningbouwcorporatie en met de gebruikelijke overheidsdiensten. Vervolgens zijn verschillende opties qua programma en bijbehorende financiële resultaten uitgewerkt.

In het tweede kwartaal 2023 werd een bewonersinformatieavond georganiseerd. Inmiddels is ook een particuliere stuk grond aangekocht die nodig was voor de ruimtelijk kwaliteit en kwantiteit van het plan. Uiteindelijk in oktober 2023 heeft de raad unaniem vastgesteld het stedenbouwkundig plan met bijbehorende beeldkwaliteitsplan en het financiële resultaat. Het ontwerp bestemmingsplan is door het college goedgekeurd en ter inzage voor 6 weken

gelegd. Eind februari 2024 is er duidelijkheid of er zienswijze zijn ingediend. Aansluitend kunnen we starten met de selectie van een ontwikkelaar voor de projectmatige woningen en kan het stedenbouwkundig plan uitgewerkt worden richting een inrichtingsplan openbare ruimte.

Het project kent een positief resultaat. Deze wordt nu geraamd op circa € 700.000. Het positieve resultaat van deze grondexploitatie komt, conform genomen raadsbesluit, ten gunste aan de ontwikkelingskosten van onderstaande dorps huis locatie.

Schellinkhout dorps huislocatie

Plannen worden uitgewerkt voor herontwikkeling van de huidige dorps huislocatie te Schellinkhout. Het betreft hier een gemengd programma van onderwijs, welzijn, sport- en cultuur (in een Multifunctionele accommodatie (MFA)), in combinatie met een beperkte woningbouw van 10 appartementen voor senioren. De Raad heeft op 29 juni 2020 akkoord gegeven op deze ontwikkeling, en een budget vastgesteld voor het vastgoedgedeelte (MFA) en een grondexploitatie voor het gemeenschappelijke gronddeel.

Na de architectenselectie voor de MFA Schellinkhout eind 2020 en de vaststelling van het schetsontwerp, is eind 2022 het Voorlopig Ontwerp van de MFA vastgesteld. Tegelijkertijd heeft de gemeenteraad aanvullend krediet beschikbaar gesteld om de realisatie van de MFA mogelijk te maken. Ook het schoolbestuur en de kinderopvangorganisatie hebben aanvullend budget beschikbaar gesteld. Het Voorlopig Ontwerp is in 2023 verder uitgewerkt en heeft geleid tot vaststelling van het Definitief Ontwerp (DO) in het vierde kwartaal van 2023. Na vaststelling van het DO is gestart met verdere uitwerking tot Technisch Ontwerp. In het eerste kwartaal van 2024 is de aanbestedingsprocedure gestart voor zowel de bouw van de MFA als de tijdelijke huisvesting van de school en kinderopvang. Tegelijkertijd start de ruimtelijke procedure. Het bouwrijp maken van het perceel en de daadwerkelijke bouw van de appartementen kan pas aanvangen na oplevering van de MFA en sloop van het oude dorps huis. Conform de huidige planning wordt de MFA eerste kwartaal 2026 opgeleverd.

Deze grondexploitatie volgt qua planvorming en uitvoering grotendeels die van het MFA. Nu de planning enigszins vertraagd is, zal ook de grondexploitatie langer doorlopen dan eerder beoogd (2025). Deze grondexploitatie is destijds geraamd op basis van aannames voor het ruimtegebruik. Inmiddels is er een eerste, maar gedeeltelijk, concept inrichtingsplan met bijbehorende kostenraming. Deze (concept) gegevens zijn verwerkt in deze actualisatie in afwachting van verdere uitwerking en complementering van de plannen voor het bouw- en woonrijpmaken.

Het project kent vanaf jaarrekening 2023 een rond de nul sluitend resultaat. Dit komt voort vanuit de accountant controle en het vanaf nu meenemen van de aan de MFA aanwijsbare grondkosten als inkomsten in dezelfde grex. Hiermee komt de verliesvoorziening voor deze grex te vervallen. Aan de andere kant betekent deze boekhoudkundige (broekzak-vestzak) aanpassing dat de stichtingskosten/het krediet voor het MFA (vastgoedgedeelte) met eenzelfde bedrag stijgt.

Winst- en verliesneming

Verliesneming

De gemeente Drechterland kent geen grondexploitaties meer met een negatief eindresultaat

Winstneming

Ingaande dienstjaar 2017 zijn gemeenten verplicht om tussentijdse winst te nemen volgens de "Percentage of Completion" (POC) methode. Als per balansdatum bijvoorbeeld 75% van de totaal geraamde kosten zijn gemaakt en 30% van de totaal geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd, dan wordt in het betreffende dienstjaar reeds 22,5% (75% x 30%) van het geraamd batig eindresultaat genomen. In de jaren er opvolgend wordt wederom hetzelfde

gedaan, maar met aftrek/correctie van de eerder gedane winstnemingen. Tussentijdse winstnemingen worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

In onderstaande tabel zijn de te verwachten winstnemingen tot einde looptijd weergegeven:

In € 1.000	2025	2026	2027	2028
Grondexploitatie				
Schellinkhout sportveldlocatie	-	267	347	67
Totaal	-	267	347	67

Risicobeheersing

Voor de grondexploitaties zijn conjuncturele risico's gekwantificeerd. De conjuncturele risico's zijn berekend op basis van 1% minder inkomstenstijging, 1% meer kostenstijging en 2 jaar projectvertraging. Het risicobedrag is opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Wet Open Overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. De Woo maakt toegang tot publieke informatie expliciet tot een recht van burgers.

De Woo verplicht de gemeente tot:

- Het passief openbaar maken van informatie via het afhandelen van Woo-verzoeken.
- Het aanstellen van een Woo-contactfunctionaris.
- Het actief openbaar maken van 11 informatie categorieën.
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding.

Het passief openbaar maken, oftewel Woo-verzoeken, is per 1 mei 2022 met de inwerkingtreding van de Woo al geïmplementeerd. Een burger kan een Woo-verzoek elektronisch indienen. De komende jaren worden de 11 informatiecategorieën fasegewijs gepubliceerd conform de landelijke planning. Voor het op orde brengen van de informatiehuishouding heeft de gemeente tot 2030 de tijd.

De implementatie van de Woo gebeurt via het project Implementatie Woo.

De onderstaande informatiecategorieën zijn in 2023-2024 afgerond:

- Actieve publicatie van convenanten
- Actieve publicatie van organisatiegegevens
- Actieve publicatie Woo-verzoeken
- Actieve publicatie klachtafhandeling

Onderstaande informatiecategorieën worden nog in 2024 opgepakt:

- Actieve publicatie bestuursstukken
- Actieve publicatie Wet- en regelgeving
- Onderzoek naar een publicatieplatform voor de informatiecategorieën van de Woo

De informatiecategorieën jaarverslagen en Raadsstukken worden in 2025 opgepakt.

Subsidies

Beleidsverantwoording

Wat is opgenomen in de begroting?

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: “de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten” (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift, dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Drechterland:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Drechterland als procedurele verordening, waarin in artikel 2 op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke subsidieregelingen op het gebied van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, investeringssubsidie, instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en bijzondere activiteiten en eenmalige subsidies.

Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van het gemeentelijk beleid te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol, is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Drechterland en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die zijn gericht op de drie aandachtsgroepen jongeren, ouderen en gehandicapten. Dit betekent dus dat in het subsidiebeleid organisaties die zich in hun activiteiten en doelstellingen richten op deze doelgroepen, extra nadruk krijgen.

Op basis van de subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Drechterland. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het welzijnsbeleid worden jaarlijks door de gemeenteraad door vaststelling van de subsidieplafonds bepaald bij de vaststelling van de gemeentebegroting. Tot en met 2022 zijn alle waarderingssubsidies voor vier jaar vastgesteld. Vanaf 2023 zijn de waarderingssubsidies opnieuw voor een periode van 4 jaar vastgesteld.

Financiële consequenties

Subsidieplafond begroting 2025

Werksoort	Totale subsidie
Maatschappelijke dienstverlening	47
Ouderenwerk	145
Jeugd- en jongerenwerk	252
Sport en recreatie	174
Investeringsubsidies	3
Vormings- en ontwikkelingswerk	667
Kunst en cultuur	62
Cultuureducatie en -participatie	107
Lokaal onderwijsbeleid	33
Bijzondere activiteiten en éénmalige subsidies	15
	<hr/>
	1.505

De indexering van subsidies is voor 2025 vastgesteld op 3,9%. Vanaf 2023 zijn de waarderingssubsidies weer voor een nieuwe periode van 4 jaar (tm 2026) vastgesteld. Bij het onderdeel Maatschappelijke dienstverlening is de subsidie aan Algemeen Maatschappelijk Werk van de lijst gehaald, omdat deze diensten per 1 april 2024 zijn ondergebracht bij Team Inzet.

Verder is bij het onderdeel Jeugd- en jongerenwerk (t.b.v. MEE & de Wering) een beperkte cao-compensatie opgenomen en bij het Vormings- en ontwikkelingswerk is de subsidie aan de bibliotheek (binnen de begroting) in lijn gebracht met de regionale afspraken.

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma

PROGRAMMA			
	Werkelijk	Begroting	Begroting
Lasten	2023	2024	2025
1. Bestuur en ondersteuning	9.948	11.329	11.363
2. Ruimte	14.328	18.855	17.444
3. Samenleving	28.551	28.754	28.772
Totaal Lasten	52.826	58.938	57.579
Baten	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025
1. Bestuur en ondersteuning	41.077	43.682	45.208
2. Ruimte	7.837	6.779	6.617
3. Samenleving	8.923	4.494	4.438
Totaal Baten	57.836	54.955	56.263
Totaal saldo van baten en lasten	5.010	-3.983	-1.316
Mutatie reserves			
Lasten	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025
1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Ruimte	1.589	150	0
3. Samenleving	294	3	3
Totaal Lasten	1.883	153	3
Baten	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025
1. Bestuur en ondersteuning	325	357	322
2. Ruimte	739	1.619	1.314
3. Samenleving	231	175	160
Totaal Baten	1.295	2.151	1.796
Totaal mutaties reserves	-588	1.998	1.793
Resultaat	4.422	-1.985	477

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Pr. Omschrijving **2025**

Lasten

2	SED Implementatie belastingapplicatie	14
2	Inrichting schoolzones	92
2	Aanbesteding ruwmaaien	19
2	Versnellingskosten energiebesparingsakkoord (2023-2025)	18
2	Duurzaamheid onderzoek SMP	50
2	Gemeentebreed omgevingsplan	50
2	Hoogkarspel Zuid - projectmanagement	240
2	Hoogkarspel Zuid - projectbeheersing en control	137
2	Hoogkarspel Zuid - juridische ondersteuning	68
2	Hoogkarspel Zuid - stedenbouw en energie	200
2	Woonakkoord	8
2	Woonprogramma	60
2	Beheer- en uitvoeringsplannen begraafplaats	23
2	Grondexploitatie	2.562
3	Lokaal sportakkoord	15
3	Brede regeling combinatiefuncties	7
3	Pleegzorg	10
3	OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek	3
3	versterken sociale basis	41
3	mantelzorg	11
3	een tegen eenzaamheid	9
3	welzijn op recept	13
3	Pilot IKEC Hoorn integraal werken	59
3	terugdringen gezondheidsachterstanden	23
3	kansrijke start	18
3	mentale gezondheid	6
3	aanpak overgewicht en obesitas	20
3	valpreventie	53
3	leefomgeving	11
3	versterking kennis en adviesfunctie GGD	3
3	coördinatie regionale aanpak preventie	8
	<i>Mutaties reserves</i>	
	n.v.t.	0

Totale incidentele lasten

3.848

Baten

2	Grondexploitatie	2.651
3	Lokaal sportakkoord	15
3	brede regeling combinatiefuncties	7
3	OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek	3
3	versterken sociale basis	41
3	mantelzorg	11

88

3	een tegen eenzaamheid	9
3	welzijn op recept	13
3	terugdringen gezondheidsachterstanden	23
3	kansrijke start	18
3	mentale gezondheid	6
3	aanpak overgewicht en obesitas	20
3	valpreventie	53
3	leefomgeving	11
3	versterking kennis en adviesfunctie GGD	3
3	coördinatie regionale aanpak preventie	8
<i>Mutaties reserves</i>		
2	Gebiedsgericht programma Hoogkarspel Zuid	645
2	SPUK LAI Isolatieaanpak	90
Totale incidentele baten		3.625

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Toevoeging aan de reserves		2025
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning		0
Programma 2 - Ruimte		0
Programma 3 - Samenleving		0
Totaal		0
Onttrekking aan de reserves		2025
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning		322
Programma 2 - Ruimte		579
Programma 3 - Samenleving		160
Totaal		1.061

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Taakveldenlijst

		Lasten	Baten
Programma 1 bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur	1.709	0
0.2	Burgerzaken	640	-366
0.4	Ondersteuning organisatie	8.182	-1.377
0.5	Treasury	-37	-329
0.61	OZB Woningen	215	-3.230
0.62	OZB - niet woningen	47	-943
0.63	Parkeerbelasting	0	0
0.64	Belastingen Overig	240	0
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-38.659
0.8	Overige baten en lasten	152	-157
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0
3.4	Economische promotie	0	-147
5.4	Musea	213	0
0.10	Mutaties reserves	3	-1.795
0.11	Resultaat van de begroting van baten en lasten	477	0
Programma 2 Ruimte			
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	210	-34
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.531	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	860	-14
2.1	Verkeer en vervoer	3.853	-366
2.4	Economische havens en waterwegen	230	0
3.1	Economische ontwikkeling	230	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	39	0
3.3	Bedrijfsloket en - regelingen	29	-9
3.4	Economische promotie	21	-20
5.7	Openbaar groen (openlucht) recreatie	2.031	-5
5.7	Openbaar groen (openlucht) recreatie	147	0
7.2	Riolering	1.255	-1.867
7.3	Afval	3.078	-3.676
7.4	Milieubeheer	1.093	-125
7.5	Begraafplaatsen	255	-80
8.1	Ruimtelijke ordening	1.388	-10
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	109	0
8.3	Wonen en bouwen	1.084	-411
Programma 3 Samenleving			
4.1	Openbaar basisonderwijs	28	0
4.2	Onderwijshuisvesting	517	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	761	-15
5.1	Sportbeleid en activering	376	-115
5.2	Sportaccommodaties	1.156	-216
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	303	-9

5.4	Musea	12	0
5.5	Cultureel erfgoed	176	-12
5.6	Media	678	-109
5.7	Openbaar groen (openlucht) recreatie	89	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.176	-475
6.2	Wijkteams	1.519	0
6.3	Inkomensregelingen	5.069	-3.297
6.4	Begeleide participatie	1.409	0
6.5	Arbeidsparticipatie	230	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	639	-7
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	17	0
6.71B	Begeleiding (WMO)	63	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	4.661	-41
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	612	0
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	58	0
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.969	0
6.73A	Pleegzorg	0	0
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	791	0
6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	44	0
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	82	0
6.74C	Gesloten plaatsing	17	0
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	82	0
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	25	0
6.82A	Jeugdbescherming	975	0
7.1	Volksgezondheid	1.238	-142
Totaal		58.058	-58.058

Algemeen financieel beeld

De uiteenzetting van de financiële positie bevat volgens artikel 20 van het Besluit begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een raming van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen, een geprognoseerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar en het EMU-saldo. Afzonderlijke aandacht dient besteed te worden aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, een overzicht van de investeringen met daarin een onderscheid van investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Daarnaast dient er informatie gegeven te worden over de financiering en de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen.

Artikel 21 bepaalt dat de toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie ook de gronden bevat waarop de ramingen zijn gebaseerd en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

Uitgangspunten van de begroting 2025

Algemeen

Algemene prijsinflatie	Indexatie Meicirculaire 2024
Salarissen	Indexatie Meicirculaire 2024

Rente

Rente op nieuwe investeringen	3,5%
-------------------------------	------

Tarieven en heffingen

Secretarieleges	Indexatie Meicirculaire 2024
Onroerendezaakbelastingen	Indexatie Meicirculaire 2024
Lijkbezorgingsrechten	Indexatie Meicirculaire 2024
Marktgeden	Indexatie Meicirculaire 2024
Rioolheffing	Conform PSWR
Afvalstoffenheffing	Kostendekkende tarieven

Overig

Algemene uitkering gemeentefonds	Meicirculaire 2024
Gemeenschappelijke regelingen	3,9%

Subsidies

Alle sectoren	Indexatie Meicirculaire 2024
---------------	------------------------------

SED organisatie

Begroting 2025 SED Organisatie

Toelichting uitgangspunten

Algemeen

- Voor prijsgevoelige budgetten wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen (normaal gesproken CPB verwachting van maart 2024)
- Voor de salarissen wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen (normaal gesproken CPB verwachting van maart 2024).

Rente

- De rente op nieuwe investeringen wordt vastgesteld op 3,5%. Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar. Mocht het rentepercentage ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 afwijken, dan zal dat percentage als uitgangspunt worden genomen.

Tarieven en heffingen

- Voor de tarieven wordt rekening gehouden met een indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen.
- Voor de onroerendezaakbelastingen wordt uitgegaan van een opbrengststijging conform de indexatie die in de Meicirculaire is opgenomen.
- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt kostendekkende tarieven (inclusief BTW). Zodra de nieuwe kosten bekend zijn, die de HVC in 2025 bij de gemeenten in rekening gaat brengen, wordt aan de gemeenteraad een voorstel gedaan met betrekking tot de tarieven voor 2025.

Overige

- De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2025 wordt gebaseerd op de Meicirculaire 2024. In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2025 t/m 2028 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2025 t/m 2028.
- Voor indexatie van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord Holland Noord van de Regietafel GR-en NH-N (zie bijlage). Uitgangspunt Regietafel voor 2025 is loonindexatie 4,0%, prijsindexatie 3,7% en gewogen gemiddelde 3,9%.
- Voor subsidies wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen (normaal gesproken CPB verwachting van maart 2024).
- Voor de bijdrage aan SED organisatie wordt aangesloten bij de bijdrage uit de Begroting 2025 van de SED organisatie.

Geprognosticeerde balans

Balans

Begin- en eindbalans	1-1-2025	31-12-2025
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Immateriële vaste activa	1.860	1.396
Materiële vaste activa	42.501	53.127
Financiële vaste activa	5.784	5.645
Totaal vaste activa	50.145	60.168
<u>Vlottende activa</u>		
Voorraden	1.278	3.928
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	9.301	8.564
Liquide middelen	0	0
Overlopende activa	1.619	1.619
Totaal vlottende activa	12.198	14.111
Totaal ACTIVA	62.343	74.279
PASSIVA		
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen Vermogen	33.049	31.733
Voorzieningen	5.434	4.822
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	10.425	19.625
Totaal vaste passiva	48.908	56.180
<u>Vlottende passiva</u>		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	5.334	9.998
Overlopende passiva	8.101	8.101
Totaal vlottende passiva	13.435	18.099
Totaal PASSIVA	62.343	74.279

Berekening van het EMU-saldo

*€ 1.000	T-1: 2024	T: 2025	T+1: 2026
Emu Saldo	-16.138	-14.740	-4.631

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel voormalige personeel.

Het BBV onderscheidt arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met en zonder jaarlijks vergelijkbaar volume. Op grond van artikel 44, derde lid BBV, is het niet toegestaan om een voorziening te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De gemeente Drechterland heeft een voorziening inzake arbeidsgerelateerde kosten.

Voorziening Pensioenaanspraken wethouders

De huidige pensioenverplichtingen van voormalige wethouders worden voor een deel betaald uit de voorziening "Pensioenaanspraken bestuurders" en komen verder ten laste van de exploitatie. Voor toekomstige pensioenaanspraken van wethouders is de voorziening "Pensioenaanspraken bestuurders" ook van toepassing. Het saldo in genoemde voorziening is voldoende om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Jaarlijks vindt aanpassing plaats aan de hand van actuariële berekeningen. De stand van deze voorziening bedraagt per 1 januari 2025 € 1.528.000.

Investerings

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investerings met economisch en maatschappelijk nut worden geactiveerd, mits ze groter of gelijk zijn dan € 20.000.

Investerings met economisch nut

Omschrijving	Investeringsbedrag
MFA Schellinkhout	1.317
Totaal	1.317

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Investerings- bedrag	Afschrijv. Termijn
Uitvoering GRP - Persleidingen	823	45
Uitvoering GRP - Hoofdriool	1.884	60
Totaal	<hr/> 2.707	

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen. Vanaf 2017 is het verplicht om investeringen met maatschappelijk nut ook te activeren.

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investeringsbedrag	Afschrijv. Termijn
Vervanging beschoeiingen - hout	94	25
Vervanging beschoeiingen - kunststof	219	50
Vervanging armaturen OVL	70	20
Vervangen masten OVL	72	40
Vervangen bekabeling OVL	31	40
Vervanging kunstwerken - hout	119	25
Vervanging kunstwerken - staal / composiet	92	50
Vervanging kunstwerken - beton / steen	90	80
Vervangen openbaar groen	66	20
Vervangen wegen	500	40
Vervanging diverse speelvoorzieningen	71	12
Reconstructie Schellinkhout openbare verlichting	<hr/> 90	40
Totaal	1.514	

Financiering

Vanaf eind 2025 is er naar verwachting externe financiering nodig.

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves zijn middelen die vallen onder het eigen vermogen en die door de raad een bepaalde bestemming hebben gekregen.

In de volgende tabel wordt het verloopoverzicht van de reserves in 2025 weergegeven.

Verloopoverzicht reserves

	boekwaarde		ter dekking van		boekwaarde
	1-1-2025	Vermeerd.	Vermind.	afschr. Lasten	
<i>Algemene reserve</i>	10.212.000	477.000	-	-	10.689.000
<i>Totaal algemene reserve</i>	10.212.000	477.000	-	-	10.689.000
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:					
- Algemeen	6.712.000	-	-	-274.000	6.438.000
- Centrale gemeentelijke huisvesting	7.376.000	-	-	-322.000	7.054.000
Bestemmingsreserves ter dekking van specifieke lasten:					
- Lokaal recreatieve landschapsontw.	200.000	-	-	-	200.000
- Gemeentelijke monumenten	26.000	-	-	-	26.000
- Verkeersinfrastructuur	2.451.000	-	-	-465.000	1.986.000
- Inv. Budget Soc. Cult. Accommodaties	9.000	-	-	-	9.000
- Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42.000	-	-	-	42.000
- Sociaal Domein	836.000	-	-	-	836.000
- Glasvezel	478.000	-	-	-	478.000
- Kunst en Cultuur	208.000	3.000	-	-	211.000
- Vitale dorpen	76.000	-	-	-	76.000
- Ontheemden	3.257.000	-	-	-	3.257.000
- Omgevingswet	151.000	-	-	-	151.000
- Klimaat en duurzaamheid	370.000	-	-90.000	-	280.000
- Hoogkarspel Zuid	645.000	-	-645.000	-	-
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	22.837.000	3.000	-735.000	-1.061.000	21.044.000
Totaal reserves	33.049.000	480.000	-735.000	-1.061.000	31.733.000

De Algemene reserve bedraagt per 1 januari 2025 in totaal € 10.000.000. In 2025 zijn ten gunste / ten laste van de Algemene reserve de volgende stortingen en onttrekkingen geraamd:

Mutaties Algemene reserve

	saldo 1-1-2025	storting	onttrekking	saldo 31-12-2025
	10.212.000			10.212.000
<i>Stortingen</i>				
Resultaat 2025		477.000		477.000
Totaal	10.212.000	477.000	-	10.689.000

De voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en worden gevormd voor verplichtingen, risico's of verliezen waarvan de omvang nog onbekend is, maar wel redelijkerwijs te schatten zijn. Tevens wordt een voorziening gevormd voor middelen die van derden zijn verkregen voor besteding aan een specifiek doel.

In de volgende tabel wordt het verloopoverzicht van de voorzieningen in 2025 weergegeven.

Verloopoverzicht voorzieningen

	Boekwaarde		Boekwaarde	
	1-1-2025	vermeerderingen	verminderingen	31-12-2025
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:</i>				
- Pensioenaanspraken wethouders	1.528	129	-34	1.623
<i>Egalisatievoorzieningen</i>				
- Baggeren	0	0	0	0
- Bruggen	19	32	-31	20
- Gebouwen	663	179	-304	538
- Wegen	365	275	-590	50
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:</i>				
- Begraafplaatsen	462	44	-25	481
- Riolering	2.163	0	-287	1.876
- Afvalstoffenheffing	234	0	0	234
Totaal voorzieningen	5.434	659	-1.271	4.822

Meerjarenraming en toelichting

PROGRAMMA

Lasten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	2026	2027	2028
1. Bestuur en ondersteuning	11.363	12.377	13.440	14.671
2. Ruimte	17.444	15.510	17.049	17.322
3. Samenleving	28.772	28.219	28.157	28.459
Totaal Lasten	57.579	56.106	58.646	60.452
Baten	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	2026	2027	2028
1. Bestuur en ondersteuning	45.208	44.462	45.667	46.755
2. Ruimte	6.617	5.858	7.126	6.846
3. Samenleving	4.438	3.914	3.742	3.742
Totaal Baten	56.263	54.234	56.535	57.343
Totaal saldo van baten en lasten	-1.316	-1.872	-2.111	-3.109
Mutatie reserves				
Stortingen	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	2026	2027	2028
1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
2. Ruimte	0	276	347	66
3. Samenleving	3	3	3	3
Totaal Lasten	3	279	350	69
Onttrekkingen	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	2026	2027	2028
1. Bestuur en ondersteuning	322	225	225	225
2. Ruimte	1.314	579	579	579
3. Samenleving	160	183	179	157
Totaal Baten	1.796	987	983	961
Totaal mutaties reserves	1.793	708	633	892
Resultaat	477	-1.164	-1.478	-2.217

Incidentele baten en lasten (Meerjarig)

Incidentele baten en lasten

Pr. Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Lasten				
1 SED Implementatie belastingapplicatie	14			
2 Inrichting schoolzones	92			
2 Aanbesteding ruwmaaien	19			
2 Versnellingskosten energiebesparingsakkoord (2023-2025)	18			
2 Duurzaamheid onderzoek SMP	50			
2 Gemeentebreed omgevingsplan	50			
2 Hoogkarspel Zuid - projectmanagement	240			
2 Hoogkarspel Zuid - projectbeheersing en control	137			
2 Hoogkarspel Zuid - juridische ondersteuning	68			
2 Hoogkarspel Zuid - stedenbouw en energie	200			
2 Woonakkoord	8			
2 Woonprogramma	60			
2 Beheer- en uitvoeringsplannen begraafplaats	23			
2 Grondexploitatie	2.562	1.107	1.034	711
2 Interne levering MFA Schellinkhout		-1.190		
3 Lokaal sportakkoord	15	11		
3 Brede regeling combinatiefuncties	7	3		
3 Pleegzorg	10			
3 OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek	3			
3 versterken sociale basis	41	30		
3 mantelzorg	11	10		
3 een tegen eenzaamheid	9			
3 welzijn op recept	13	15		
3 Pilot IKEC Hoorn integraal werken	59	59		
3 terugdringen gezondheidsachterstanden	23	23		
3 kansrijke start	18	23		
3 mentale gezondheid	6			
3 aanpak overgewicht en obesitas	20			
3 valpreventie	53	55		
3 leefomgeving	11			
3 versterking kennis en adviesfunctie GGD	3			
3 coördinatie regionale aanpak preventie	8			
<i>Mutaties reserves</i>				
n.v.t.				
Totaal lasten	3.848	146	1.034	711
Baten				
2 Grondexploitatie	2.651	16	1.121	790
3 Lokaal sportakkoord	15	11		
3 brede regeling combinatiefuncties	7	3		
3 OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek	3			
3 versterken sociale basis	41	30		

3 mantelzorg	11	10		
3 een tegen eenzaamheid	9			
3 welzijn op recept	13	15		
3 terugdringen gezondheidsachterstanden	23	23		
3 kansrijke start	18	23		
3 mentale gezondheid	6			
3 aanpak overgewicht en obesitas	20			
3 valpreventie	53	55		
3 leefomgeving	11			
3 versterking kennis en adviesfunctie GGD	3			
3 coördinatie regionale aanpak preventie	8			
<i>Mutaties reserves</i>				
2 Gebiedsgericht programma Hoogkarspel Zuid	645			
2 SPUK LAI Isolatieaanpak	90			
Totaal baten	3.625	187	1.121	790

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Toevoeging aan de reserves	2025	2026	2027	2028
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
Programma 2 - Ruimte	0	0	0	0
Programma 3 - Samenleving	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	2025	2026	2027	2028
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning	322	225	225	225
Programma 2 - Ruimte	579	579	579	579
Programma 3 - Samenleving	160	183	179	157
Totaal	1.061	987	983	961

Meerjarenoverzicht reserves (boekwaarde per 31-12 van het jaar)

	2025	2026	2027	2028
<i>Algemene reserve</i>	10.689	9.687	8.556	6.406
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:				
- Algemeen	6.438	6.141	5.848	5.577
- Centrale gemeentelijke huisvesting	7.054	6.830	6.605	6.380
Bestemmingsreserves ter dekking van specifieke lasten:				
- Lokaal recreatieve landschapontwikkeling	200	200	200	200
- Gemeentelijke monumenten	26	26	26	26
- Verkeersinfrastructuur	1.986	1.521	1.056	591
- Inv. Budget Soc. Cult. Accommodaties	9	9	9	9
- Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42	42	42	42
- Sociaal Domein	836	836	836	836
- Glasvezel	478	478	478	478
- Kunst en Cultuur	211	213	215	218
- Vitale dorpen	76	76	76	76
- Ontheemden	3.257	3.257	3.257	3.257
- Omgevingswet	151	151	151	151
- Klimaat en duurzaamheid	280	280	280	280
Totaal reserves	31.733	29.747	27.635	24.527

Meerjarenoverzicht voorzieningen (boekwaarde per 31-12 van het jaar)

	2025	2026	2027	2028
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>				
- Pensioenaanspraken wethouders	1.623	1.718	1.813	1.908
<i>Egalisatievoorzieningen</i>				
- Baggeren	0	0	0	0
- Bruggen	20	21	22	23
- Gebouwen	538	549	396	284
- Wegen	50	233	1	28
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>				
- Begraafplaatsen	481	500	519	539
- Riolering	1.876	1.583	1.192	802
- Afvalstoffenheffing	234	234	234	234
Totaal voorzieningen	4.822	4.838	4.177	3.818

Geprognosticeerde meerjarenbalansen

Meerjarenbalansen	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
ACTIVA				
<u>Vaste activa</u>				
Immateriële vaste activa	1.396	932	468	0
Materiële vaste activa	53.127	59.373	66.742	68.178
Financiële vaste activa	5.645	5.506	5.367	5.228
Totaal vaste activa	60.168	65.811	72.577	73.406
<u>Vlottende activa</u>				
Voorraden	3.928	807	-1.419	2
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.564	8.564	8.564	8.564
Liquide middelen	0	0	0	0
Overlopende activa	1.619	1.619	1.619	1.619
Totaal vlottende activa	14.111	10.990	8.764	10.185
Totaal ACTIVA	74.279	76.801	81.341	83.591
PASSIVA				
<u>Vaste passiva</u>				
Eigen Vermogen	31.733	29.747	27.635	24.527
Voorzieningen	4.822	4.838	4.177	3.818
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	19.625	23.425	27.025	30.425
Totaal vaste passiva	56.180	58.010	58.837	58.770
<u>Vlottende passiva</u>				
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	9.998	10.690	14.403	16.720
Overlopende passiva	8.101	8.101	8.101	8.101
Totaal vlottende passiva	18.099	18.791	22.504	24.821
Totaal PASSIVA	74.279	76.801	81.341	83.591

*€ 1.000	T-1: 2024	T: 2025	T+1: 2026	T+2: 2027	T+3: 2028
Emu Saldo	-16.138	-14.740	-4.631	-7.452	-5.856

Meerjaren investeringsbegroting 2025-2028

Pr.	2025	2026	2027	2028	Afschrijvings- termijn
Materiele vaste activa					
<u>Economisch nut</u>					
3 MFA Schellinkhout	1.317				
3 De Jozefschool in Venhuizen		6.400			
3 t Padland in Venhuizen				4.000	
<u>Economisch nut, heffing</u>					
2 Uitvoering GRP Electromechanisch					15
2 Uitvoering GRP Persleidingen	823	823	823	823	45
2 Uitvoering GRP Hoofdriool	1.884	1.884	1.884	1.884	60
<u>Maatschappelijk nut</u>					
2 Vervanging beschoeiingen - hout	94	97	100	120	25
2 Vervanging beschoeiingen - kunststof	219	221	223	245	50
2 Vervanging armaturen OVL	70	71	73	28	20
2 Vervanging masten OVL	72	73	74	22	40
2 Vervanging bekabeling OVL	31	31	31	31	40
2 Vervanging kunstwerken - hout	119	121	131	71	25
2 Vervanging kunstwerken - staal / composiet	92	95	105	125	50
2 Vervanging kunstwerken - beton / steen	90	90	95	115	80
2 Vervanging openbaar groen	66	67	68	69	20
2 Vervanging wegen	500	500	500	500	40
2 Vervanging diverse speelvoorzieningen	71	72	75	75	12
2 Reconstructie Schellinkhout openbare verlichting	90				40
2 Reconstructie Zuiderdracht		pm			40
Totaal	5.538	10.545	4.182	8.108	